

ANUL XIV. 28
 ANUL XIV. 14
 ANUL XIV. 2-40
 Anul de Duminică
 ANUL XIV. 5 Cor.
 Pentru România și
 America 10 Cor.
 Anul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
 Debit Perenz-utaza 25
 INSERTIUNILE
 se primesc în adminka-
 trație.
 Multămite publice și Los de-
 achia costă fiecare vir 20 Bl.
 Manuscripte nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 somitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 40

Selecțiunea valorilor.

— Reflexiuni asupra oamenilor noștri
 >practici<. —

În viața noastră publică, cum se întâmplă de altfel și aiurea, se observă cu ușurință două deosebite categorii de fruntași, cari în aparență lucrează pentru aceeași țintă, dar în fond se conduc de porniri sufletești cu totul contrare. Avem, pe de o parte, conștiințele netulburate de nici un interes egoist, figuri idealiste, cari nu și iau de călăuză decât credințele tari și sentimentele cele mai călduroase. Aceștia sânt apărătorii infocați ai patrimoniului ce le-a rămas dela generațiile vizionare dinaintea lor, sânt impetuoșii războinici neobosiți, pururea gata de orice abnegațiune individuală și de orice suferință pentru idealul lor. Dar avem, pe de altă parte, naturile practice ale altora, avem pe iubitorii de transacțiuni ușoare și pe cei ce înțeleg rostul acestei vieți trecătoare numai prin prizma propriilor lor trebuințe. Aceștia sânt chibzuiții mlădioși, iubitorii de liniște, cerșitorii de toleranță, pescuitorii în ape tulburi, iar activitatea socială pentru dânsii este mai mult un lustru înșelător, un pretext pentru poftă personale.

Și sunt așa de puțini cei dintâi și numărul lor scade mereu, dar sunt atât de mulți cei din speța a doua. Se duc pe rând altruistii și reprezentanții orizonturilor largi și ai curajului susținut, care rămâne

acum mai mult un apanaj al tinerimei romantice și al unui pumn de bătrâni încercați. În schimb se răspândesc, ca pirul în holdă, socotitorii practici ai vieții, oamenii combinați or mărunte și iefteni târguitori. Iar înmulțirea asta a lor se resimte din ce în ce mai tare, mai înabușitor. Este ceva în mișcarea noastră politică ce ne apasă greu, ne încurcă, ne oprește pe loc, ne doboară însuflețirea. Și pricina acestei stări de suflet sunt oameniiăștia practici.

Ca să nu fim rău înțelegi, vom anticipa din capul locului, că a fi practic în politică nu înseamnă totdeauna o primejdie. Disciplinele practice în politică atât de complexe sunt chiar la locul lor și sunt anumite probleme, îndeosebi economice și financiare, cari nici nu pot fi realizate decât prin concursul acestor realiști. Cum în cursul vremii asemenea preocupări au trebuit în mod fatal să se ivească și la noi, era natural să răsară și diriguitorii intereselor practice ale neamului nostru. Noi însă nu ne gândim în special la acei puțini aleși, cari sunt practici pentru neam, lucrând pentru desrobirea economică și financiară a poporului, ci ne gândim la ceata celor ce sunt practici pentru sine, la utilitariștii și cei stăpâniți de anumite apetituri și anumite înclinări pentru satisfaceri personale.

Pe cum se știe, pătura noastră intelectuală trăiește și se hrănește din ajutoarele

de jos ale poporului. Și de un timp încoace ni-se relevă tot mai mult fenomenul, cum, începând cu învățătorul și preotul, până sus la mitropolit, cum atâția advocați și funcționari ai instituțiilor noastre, se frământă mereu de a și îmbunătăți mijloacele de întreținere, făcând din asigurarea părții materiale un principal scop de viață. Ei își văd, în liniște și cu inima închisă față de glasul ori cărui ideal, mai mult de interesele proprii decât de ale poporului. Învățătorul, cu gândul la leafă, preotul cu râvna la bongruă, sânt dispuși să și înmlădie atitudinea și să renunțe la rolul lor de conducători firești în fața subvenției ce le suride. Mitropoliții își deschid organele de publicitate la acțiuni de subminare și de captivare a spiritelor în vederea unei nemotivate concilianțe politice. Iar deasupra tuturor se ridică de pe-acum câțiva politicieni mercantili, cari cochetează cu viitoare situații sociale și cari într'o nouă situație nu văd decât perspectivele unei ușoare parveniri.

Cine voiește să se convingă de aceste adevăruri n'are decât să examineze epoca aceasta vitregă în care am ajuns în timpul din urmă. Urmăriți grandosarea și căderea aventurierului Burdia și jalnica tragedie legată de numele deputatului de Ceica. Cetiți broșurile de critică violentă la adresa alegerilor bănățene. Dați-vă seama de atâția bărbați particulari, cari își deapănă, bine hrăniți, viața zilnică, lăsând să bată, neclintiti, valorile în jurul lor. Și nu uitați să cân-

FOIȚA ZIARULUI >TRIBUNA<.

Rândunel.

— Povestire. —

Tatel.

Când vei afla, iubite cititorule, cine a fost Rândunel, când vei ști câte amintiri mă leagă de el, poate îmi vei da dreptate să l plâng și poate și se va ivi și d-tale o lacrimă între gene!

Dar dac'al fi apucat să-l vezi? Atunci, singur, al fi spus și d-ta ca toți acela cari l-au cunoscut:

— Bre! Acesta nu l cal ca toți ceilalți, acesta l curat >cal năzdrăvan din povești<!

Da, cal asemenea ca Rândunel al meu, să cauți mult, să mai găsești astăzi!

Il cumpărasem dela un sătean din Dealu-Mare. Il vindea omul de mare nevoie. Iarnă grea, lipsă de nutreț. Cu ce să l scoată în primăvară?

Mi-l lăsase numai cu opzeci de lei dar eu l-am dat o sută, căci spunea că are o droale de co pilăși și mălaiu îl isprăvisse de mult, fiindcă fusese un an de lipsă, anul acela.

Un mănzuț numai de un an, puțin răsărit la trup, slab prăpădit că i numărul coastele, cu părul mare, fiocos și plin de praf. Nici nu știa să mănânce grăunțe! Cu timpul, văzând pe ceilalți tovarăși ai săi mai bătrâni mult de-ât el, s'a de- dat cu grajdul și a început să l placă ovăsul.

După doi ani — sub țasala regulată și îngrijirea la timp —, în locul mănzuțului slăbănog de odinioară, era acum un călușel de toată frumusețea; iar după trei ani de la cumpărare, când l au scos argații înșeuat și înfrânat, am văzut înainte-mi un armăsar ager, negru ca tăciunile, c'o steluță albă, cât rubia, în frunte, cu piciorul drept de dinainte alb până la genunchi și c'o coamă lungă ce i cădea în valuri ondulătoare pe partea dreaptă a gâtului, până la piept.

Mi-am îmbrăcat costumul de călărie, mi-am pus pintelii și când m'am asvârlit în spinarea lui, Rândunel a sărit de câteva ori drept în două picioare, apoi a leșit, în goană nebună, pe poartă. Aproape o zi întreagă m'a purtat așa peste câmpuri, peste tufișuri și peste arături.

După câteva zile, era învățat. De-atunci, când m'aruncam în șea numai ce i spuneam: >Rândunel, băiete... să mergem<!.. și Rândunel pornea mai întâi în trap mic și curând după aceea o lua la trap mare... Și ce mai trap avea! Și cum mai arunca picioarele de frumos!... Mers ca al lui, la puțini cai le e dat să-l aibă!

Câte odată îl n- căjeam cu pintelii ori cu zăbala și-atunci el pune capul în piept, sforăia puternic pe nări și arunca picioarele cu așa putere, că te uitați să vezi că nu s'a crepat caldărâmul în două.

Sătenii privind înmărmuriți, l-auziam șoptind adeseori:

— Măi, așa par'că-i calul lui Sfântul Gheorghie; — calul cela, care a ucis scorpia cu picioarele!..

Imi vine în minte, o întâmplare din vremurile acelea, când făceam din noapte zi, când nu țineam socoteală dacă afară e bine ori vremuește și porneam la drum. Ce vreți?... Pe atunci aveam numai nouăsprezece ani!

De când începuse să cadă cei dintâi fulgi de zăpadă, nu mai fusesem de loc pe la conacul din Pădureni. Aveam acolo herghelia de cai și două sute de oi fătoare.

În dimineața zilei de Sf Nicolae, am pus șeaua pe Rândunel și am pornit într'acolo. Pe la prânz am ajuns. La Pădureni, mai cu una mai cu alta, nici nu știu când a trecut ziua.

Când am pornit înapoi, spre casă, înoptase de a binele și de sus se cerneau fulgi de zăpadă mari și apătoși de părea că se crepase cerul, nu alta.

Toate încercările baciului Sima de a mă opri la conac în noaptea aceea, au rămas zadarnice. Par'că îl aud pe bătrânul baciu:

— Vai de mine, domnișorule, cum o să plecați d-voastră pe o vreme ca aceasta!? Nu vedeți ce mânia a lui Dumnezeu, e afară?!

— Lasă baciule, nu te îngriji, am răspuns eu. Cu Rândunel acum sbor acasă și apoi nu sânt eu dintre acei cari se însălmântă și de freamă-tul frunzelor! Și în adevăr, eram tinăr, aveam cal bun, și în buzunar purtam revolver! De ce eram să mă tem?

Am dat pintelii călușului și nici nu știu când am urcat >Râca Urită< și când am intrat în pădurea Statului. Rândunel mergea mănâcând pământul și eu începusem să șuer o doină, mai mult așa ca să nu m'apuce urâtul.

tăriți și umilitorul scandal cu ploșnița din Budapesta, care, înfășurată și încuibărită în coloanele gazetei »sale«, a ajuns apărătoarea politicii oficiale și a bravilor frunțași!

Ca o contagiune a atâtor cazuri de alergări după norocul personal, a atâtor apucături și patimi de concepțiuni practice, spiritul acesta se lățește tot mai mult și ne pomenim așa de odată, că politica noastră nu se mai face pentru popor, ci pentru »frunțași« lui, trimiși de Dumnezeu?

Este, credem, timpul și locul, să zicem și noi, ca alții de altă-dată: unde ne sânt vișătorii? Unde ne sânt inimile sănătoase, cari nu sânt atinse de râvne vremelnice? Unde sânt mințile drepte și luminoase, cari să ne ferească de căderi în ispită? Căci cu chipul acesta de a ne pricopsi numai pe noi și a lăsa din vedere bazele largi ale salvării mulțimei de jos, pe care ne răzi măm, inaugurăm politica cea mai dezastroasă de câte s'au făcut.

Să nu fie cu supărare pentru nimeni, dar o năvală pentru curățirea atmosferei îmbăcșite de aceste nenorocite tendințe practice este de neapărată trebuință. O datorie de întâiul rang pentru timpul apropiat este selecțiunea valorilor, înlăturarea oricărei influențe a materialismului individual și refacerea caracterului idealist al lup-telor noastre.

Va costa desigur oarecare renunțare și va produce supărări în dreapta și stânga, dar procesul acesta de urmărire și de demascare a elementelor, cari pun interesele înguste mai pe sus de cele generale, trebuie să porniască. Națiunile ajung la izbândă nu prin negustorași mărunți, ci prin voințe de fier și prin inimi de aur. Să iasă aceste la iveală, să adune în jurul lor ce este mai select din cei rămași la cârmă și să împrăstie la cele patru vânturi pe vameșii și pe fariseii și pornirile lor individuale.

Am trecut pădurea Statului și când am apucat prin hățişul de pe »Valea Corbului«, de odată Rândunel s'a oprit în loc, s'a ridicat de mai multe ori în două picioare și a început să sforăie.

Nici n'apucasem să iau bine seama la el, când un urlet lung și înfiorător din apropiere a făcut să m'apuce groaza. Și acestul urlet l'a răspuns al doilea, apoi al treilea și în urmă multe altele, unele mai din apropiere, altele mai de departe.

Intr'o clipă am înțeles că acolo era locul de întâlnire al fiarelor. Acolo se forma haita și de acolo porneau apoi după pradă.

Fiori de spaimă îmi străbăteau prin vine și pe cap mi-se sbârlișe părul. Ce era să fac?

Mi-am adunat toate puterile, am izbit cât am putut cu pîntenii în pânțele fugarului și i-am strigat:

»Haide Rândunel! Acum să te văd ce poți!« Căluțul a nechezat încetinel, par'că mi-ar fi spus:

— N'avea nici o teamă. Ține-te numai bine pe spinarea mea! a sărit odată înainte și apoi s'a întins la drum într'o fugă nebună.

De sus ninge mereu și poteca acoperită cu zăpadă acum nu se mai cunoștea.

Cum gonea așa ca o fantomă, deodată a lucnat, a căzut în genunchi, dar cu iuțala unui fulger a fost iarăș în picioare și iarăș la drum.

Din urmă, nu așa departe de noi, se auziau urlete înfiorătoare și se zăreau puncte de foc străbătând întunericul.

Mă urmăreau fiarele sălbatice. Spaima morței, spaima de a fi sfâșiat de fiarele flămânde, făcuse să-mi înghețe sângele în vine și să-mi pierd tot curajul.

Congregația de toamnă a comitatului Arad e convocată pe Luni, 31 Octomvre n. Membrii români ai congregației sânt invitați pe aceasta cale la consfătuirea prealabilă ce va avea loc Duminecă, în 30 Octomvre, la orele 8 seara (după cină!) în sala festivă a ziarului »Tribuna«. Fiind a se fixa o atitudine unitară față cu conducerea comitetului, în o seamă de chestiuni de mare importanță pentru cauza românească, membrii Români sânt cu insistență rugați a se prezenta la consfătuirea prealabilă de Duminecă, precum și la congregație în număr complet.

Din însărcinarea comitetului central comitatens

Dr. Ștefan C. Pop,
deputat în Cameră.

Un memoriu al Regelui Carol? Din Viena ni-se telegrafiază: Ministrul de externe al României Djuvara a sosit ieri la Viena și a avut o întrevedere lungă cu ministrul nostru de interne contele Aehrenthal.

În mod oficial se afirmă că vizita aceasta e de caracter particular. Cercurile politice pretind însă a ști că întrevederea aceasta e în strânsă legătură cu svonurile despre convenția militară turco-română.

Di Djuvara e în drum spre Bruxelles și va sta în Viena până Duminecă.

O telegramă particulară ne anunță că mâine sau poimâine di Djuvara va fi primit în audiență de Maj. Sa, căruia îi va înmâna cu acest prilej un memoriu al Regelui Carol. Despre conținutul memoriului nu se știe nimic pozitiv. Se crede însă că în el e vorba despre chestiuni politice de cea mai mare actualitate. (Publicăm știrea aceasta cu toată rezerva. Nota Red.)

Înțelegerea germano-cehă. Din Praga se telegrafiază că tratativele ce se urmează de săptămâni de zile între Cehii și Germanii din Boemia sânt aproape terminate. Rezultatul lor e mulțumitor. Ieri seara comisiile speciale au ajuns la deplină înțelegere asupra celor mai însemnate chestiuni controversate. Înțelegerea poate fi considerată ca perfectă.

Revolterul îl uitasem în buzunar. Tocmai a doua zi mi am adus aminte că-l purtasem la mine.

În clipele acelea de înfiorare am dat drumul dârlogilor, m'am așezat bine în șea și mi am împlântat amândouă mâinile în lunga coamă a fugarului.

Rândunel mergea nebun, nu l mai conduceam eu, ci el mă purta pe unde vrea. Mă lasasem în voia lui căci, lucru ciudat, eu nu mai cunoșteam nici locurile pe unde treceam!...

Târziu, târziu de tot, după o goană într'adevăr ca în basme când am ajuns la cei »trei popi« din marginea satului și când am zărit cele dintâi case, am început să mi dau și eu seama pe unde mă aflam, m'am întors în șea și am început să privesc înapoi.

Nu se mai vedeau acum punctele de foc străbătând întunericul și urletele înfiorătoare se auziau departe, tot mai departe în urma noastră.

Atunci, mi-a mai venit înima la loc, am înțeles că suntem scăpați și apucând dârlogi am oprit calul la pas.

Gonise mult halta spurcată după noi, dar tot mai tare a fost Rândunel, căci a întrecut-o la fugă și a ieșit învingător.

Când am ajuns acasă și când am descălecat, căluțul meu era numai apă. Fără să-mi dau seama, i am apucat capul cu amindouă mâinile și l-am sărutat lung, lung pe steluța din frunte.

Aceasta a fost o pornire a inimii, o pornire instinctivă, o pornire pe care niciodată nu mi-am putut o explica. Din noaptea aceea, Rândunel nu mai era, pentru mine, numai un cal, căci de-atunci eu vedeam în el ceva mai mult decât numai

Dicta provincială a Boemiei, chemată să ratificie înțelegerea, va fi convocată pe 2 Noemvre.

Interpelări în congregația Hunedorilor. Din Deva ni-se telegrafiază: Ieri a avut loc adunarea congregației de toamnă a comitatului Hunedoara. Ședința a fost prezidată de prefectul Mara Lász'ó.

În numele Românilor, distinsul avocat Dr. Iustin Pop din Deva, un orator de mare forță, a adresat vice-șpanului două interpelări în chestia abuzurilor săvârșite de administrațiile cu pilejul alegerilor.

Prefectul la interpelarea întâi a răspuns evaziv, iar la interpelarea a doua a răspuns — luând dlul Dr. I. Pop, cuvântul între protestele sgomotoase ale Românilor.

Ședința s'a ridicat la orele 5.

Amânarea congresului național din Bucovina. Din Cernaui se anunță că nefiind încă constituite comitetele districtuale din cercurile electorale Sirete, Storojineț, Cernaui și Boian, atât congresul național cât și adunarea națională, convocate pe 1 și 2 Noemvre, se amână pe alt termen cât se poate de apropiat.

Maghiarizarea numirilor de localități. Ministrul de interne prin ordinațiunea sa Nrul 120.005 dela 8 Ianuare 1910 a fixat nouile numiri ungurești și pentru comunele din comitatul Solnoc-Dobâca, locuit în majoritate covârșitoare de Români.

Budgetul anului 1911. În ședința de azi a Camerei deputaților, ministrul de finanțe Lukács a prezentat proiectul de budget pentru anul 1911. Bilanțul se prezintă în chipul următor.

Chețele ordinare	1.492 milioane.
» extraordinare	415 »
» de investire	1387 »
Total	1.6725 milioane.
Intrate ordinare	1.5371 milioane.
» extraordinare	1355 »
Total	1.6725 milioane.

un animal bun și cu minte! vedeam în el un adevărat prieten, un adevărat prieten și un bun tovarăș, care îmi scăpase viața dela primejdie.

Și-acum, iubite cititorule nu este așa, că dacă n'ar fi fost el, eu nu mai apucam să văd răsăritul soarelui din a doua dimineață?

Hei, hei... dar dela câte nu m'a scăpat, la câte nu m'a ajutat și câtă fală nu mi-a adus Rândunel al meu, săracul!

Îmi mai aduc aminte și de zilele acelea, când cu coada ochiului începusem să-mi zăresc sfârșitul mustăcioarelor, și cu zilele acelea îmi reamintesc și de-o veche pădure de stejari bătrâni... bătrâni...

De-acolo, din pridvorul bătrânei case bolerești mi-a apărut odată, într'un amurg de Mai, un chip, de zână... o domnișă încântătoare cu ochii mari, negri, voloși — ochi de acela ce te săgetă drept la inimă — și cu părul lung ca pana corbului, și bogat de-i curgea râu pe umeri și pe sânii ei plini.

Treceam cu Rândunel la pas și chipul acela fermecător mi-a zâmbit, m'a privit lung, lung și eu am simțit cum o schimbare mare se petrece în sufletul meu, am simțit fiorul dragostei dintâi cum îmi străbătea inima.

Așa a fost! și de-atunci a trecut timp mult, s'au dus mulți ani pe calea vremei, fără ca cineva să fi aflat de taina dragostei noastre, fără ca cineva să fi bănuit măcar ceva.

Numai Rândunel știa tot, numai Rândunel știa, căci cu el făceam adesea din noapte zi și el mă purta de multe ori ca gândul, pe poteci știute numai de noi doi, până la casa bolerească veche de

Bilanțul se încheie cu un excedent de 49.827 coroane.

Cheltuielile sânt cu 148.4 milioane mai mari decât în anul trecut. Ajutorul pe care statul îl acordă orașelor s'a ridicat cu 3 milioane; 6 milioane vor servi pentru îmbunătățirea lefurilor în văltoarești și preoțești; restul milioanele îl consumă cheltuielile de regie și investițiile.

Intratele de asemenea sânt mai mari decât în anul trecut. Intratele din impozitele directe sânt socotite cu 38 milioane mai mari decât în anul trecut; cele din monopolul tutunului cu 21 milioane, intratele căilor ferate și a poștelor cu 58 milioane. 50 de milioane se vor acoperi din împrumutul de stat de 560 milioane.

În expozeul său financiar, Lukács a stăruit asupra marilor sarcini ce le-a luat statul asupra sa prin sistemizarea lefurilor luvățătorilor dela școlile profesionale și comunale; prin introducerea instrucției gratuite; acordarea congrueli; și altele. Urcarea acesteia a lefurilor nu se mai poate continua. Trebuie înlocuită prin o nouă acțiune, care să aibă scopul să reducă prețurile articolelor de consumație.

Discursul ministrului de finanțe a fost ascultat la atențiune.

Camera și a ajurnat din nou ședințele până ce se va sfârși sesiunea delegațiilor, 14 Noiembrie.

Mână 'n mână cu frații de suferință.

Într'un număr recent ziarul fostului deputat în cameră Hodja, unul dintre fruntașii fraților noștri Slovaci, a solicitat necesitatea reorganizării partidului nașionilor nemaghiare, cu o conducere centrală și cu o acțiune unitară împotriva dușmanului nostru comun. Ocupându-ne zilele trecute cu ideea confrateinii noastre slovac, am spus că noi avem îndatoriri istorice de-a veghea ca firul acțiunii unitare cu toate popoarele de aceeași soartă cu noi să se continue, mai ales acum când situația pretinde în mod imperios să ne sfătuim asupra nevoilor noastre comune și să cercăm umăr la umăr înlăturarea piedacilor ce ni se pun de-atâta vreme și cu atâta rea voință în

calea dezvoltării noastre istorice. Și precum în 1895, când tot noi am dus la îndeplinire încheierea unei legături între neamurile nemaghiare din patrie, așa și dăunăzi spunem că »interesul nostru natural este ca în viitoarea viață politică, fie în parlament, fie în afară de parlament, acțiunile noastre să fie paralele cu ale Sârbilor și Slovaciilor, eventual ca ele să poată sprijini și pe puternicul partid al Croaților, căci numai astfel coloritul poliglot (de mai multe limbi) al acestei țări, pe cum și voința oricărei națiuni, se poate manifesta în sânul parlamentului«.

Părerile noastre au aflat un răsunet favorabil la toate neamurile neungurești din țară și articolul nostru a fost reprodus cu o firească mulțumire în ziarele naționale slovacă. Ziarele sârbești au promis să revie și ele în articole asupra necesității unei alianțe, iar bătrînul șef al Sârbilor cinstiți, dl Mihai Polyt, a spus că la un eventual congres al nașionilor nemaghiare să fie chemați și Nemții.

Dăm la vale comentariul ce face articolului nostru în numărul său de azi ziarul *Slovensky Dennik*, care a adus întâiul vorba despre trebuința unei uniri între noi, comentariu întru toate potrivit vederilor noastre și asupra căruia atragem atențiunea deosebită a conducerii noastre:

Reflexiunile *Tribunii* le iscălim întocmai. Solidaritatea părților nemaghiare ale Ungariei, nu e opera unei stări sufletești de o clipă, ci e urma rea firească a unei dezvoltări istorice, politice, ba chiar sociale și economice. Solidaritatea noastră față cu societatea »rațională istorică« și în toate timpurile privilegiată, e alianța de apărare a urmașilor iobagilor săraci, cari au îndurat aceleași mizerii atât ce privește naționalitatea lor cât și în toate privințele politice și economice. Dacă proletariatul (muncitorimea) internațională ne strigă că »proletari ai tuturor nașionilor uniți vă«, și dacă capitalul și feudalismul își clădește o organizație internațională: numai popoarele noastre oare să nu poată fi unite într-o solidaritate puternică, când ele trăiesc în unul și același stat și când ele sânt împinse către olaltă de aceleași suferințe, al cărei pricinuitor e unul și același opresor?

Dar nu numai atât. Procesul de primenire politică și națională ce și-a făcut cale prin toată monarhia și care bate azi și drumul spre Ungaria, nu va fi numai rezultatul dezvoltării noastre interne ci și al acelor pretențiuni pe cari începe să le formuleze față cu monarhia habsburgică chiar și politica internațională. Căci să nu ne amăgim cu gândul că opinia publică europeană ar urmări dezvoltarea popoarelor nemaghiare numai din umanitarism, idealism și milă, în mod atât de demonstrativ. Europa, presupunând că dorește să menție la sudostul Europei echilibrul energiilor politice, are nevoie la malurile Dunării de un imperiu, a cărui existență să nu fie veșnic condițională de atacurile de nervozitate ale unuia sau altuia noștri ori de speculațiunile ei egoiste. Din această cauză — considerând lucrurile și din punctul de vedere al dinastiei — importanța popoarelor, cari, și în Ungaria pot să formeze odată sprijinul monarhiei habsburgice, e în creștere.

În consecință, interesul internațional nu are în vedere interesul unuia sau altuia dintre popoare, căci doar nici unul dintre popoarele nemaghiare nu e în stare să producă singur energia necesară pentru a ridica un zăgaz în calea năzuințelor expansive ale imperialismului unguresc. În consecință deci, nici Slavii și nici Românii nu sânt considerați fiecare deosebiți, ci da e luată în vedere numai acea forță politică unitară, care numai până atunci va însemna o forță și un factor, până când e unitară și formează o unitate organică.

Contele Tisza știe prea bine lucrurile acestea și aceasta e cauza, că în situația nesigură de azi a ungurilor, a înțeles necesitatea de-a distruge contrapondul unitar al expansivității ungurești, care contrapond își găsește expresia în solidaritatea noastră națională.

Să admitem că Românii ar ajunge la o înțelegere cu guvernul, fără Slovaci și fără celelalte naționalități. Aceasta ar însemna că Românii ar fi câștigați în mod indirect în favoarea imperialismului unguresc. Celelalte naționalități, fără Români, n'ar mai reprezenta nici pe departe o astfel de forță politică, de care, din punctul de vedere al prefacerii structurii politice naționaliste a Ungariei, Europa să aibă nevoie.

O pace unilaterală cu Românii ar însemna o atacare a viitorului nostru mai frumos. Și abia ar trece câțiva ani până ce clasele privilegiate ungurești ajutate acum de Românii s'ar întări în așa măsură, încât după un deceniu scurt cu puteri înalte ar putea să se năpustiască asupra nașionii române, pentru a strivi această ultimă piedecă a statului nașional maghiar. Și — *mutatis mutandis* — tot acciaș soartă ar avea și Slavii

sub poalele pădurii bătrâne, până la ființa scumpă care îmi robise inima!

Dar să vedeți ce-a fost cu el!
Lipsisem vr'o cincî ani de zile de acasă. Niște afaceri mă reținuseră.

Când m'am reintors, am găsit pe mama așteptându-mă pe un scaun, la capul scării.

Era tristă măicuța mea și dusă pe gânduri. La masă, n'a mâncat mai nimic; mă privea doar lung din când în când, par'că ar fi vrut să mi spună ceva, însă li era greu să înceapă vorba!

Când am întrebat-o:

— Mamă dragă d-ta 'mi ascunzi ceva! Spune-mi ce ai? De ce ești tristă? S'a întâmplat ceva în lipsa mea?

Atunci, cu glasul tremurător, cu glasul plin de jale mi-a răspuns îngrijată.

— Se duce Rândunel, măică! Sunt trei zile de când zace pe lat, sărăcuțul de el; și noi nu știm ce are!

Într'o clipă, am fost la grajd. Caluțul meu iu-

bit zăcea întins pe o parte și gema, gema de-ți rupea inima!

Când l-am mângălat cu mâna pe spinare și când l-am spus:

— Rândunel, băiete! Ce-i cu tine? Ți-s'a uit cu viața? Vrei să mă ieși singur? atunci și-a fixat o clipă ochii lui mari și cuminți, triști de boală acum, asupra mea, par'că m'ar fi recunoscut, și-a ridicat puțin capul — par'că să mă zărească mai bine — dar curînd l-a lăsat să cadă greu la vale și a început iarăș să geamă lung și sfîșietor.

Când a venit și veterinarul și când l-am auzit spunînd:

«Nu mai e nici o nădejde. Acum e prea târziu, l-a prididit dalacul», eu am simțit în piept ceva ca o greutate, ceva care mă năbușea; mi s'a lăsat lacrimi în ochi și mi se părea că se învârteste grajdul cu mine. N'am mai putut sta acolo și am ieșit afară nebun de durere!

Doctorul avusese dreptate, că după trei ore Rândunel încetase de-a mai geama, încetase pentru totdeauna!

O clipă l-am mai privit mort și la gândul că el care fusese fără rival, el care nu știuse ce i osteneala, el care nu știuse ce l, zăduf ori ploaie, vreme rea ori bună, a fost totuș așa de ușor doborât, a fost totuș așa de ușor învins de boală. Am avut o tremurare în tot corpul și am simțit c'odată cu el, moartea lui a mai răpit și o parte din inima mea!

De-atunci sânt douăzeci și șapte de ani și de atunci am mai avut eu mulți cai, pe mulți i-am schimbat, însă n'am găsit nici unul care să-l întrecă ori care ce-l puțin, să-l semene!

De-atunci sânt douăzeci și șapte de ani și de câte ori trec pe sub »nucul de lângă vie« unde e îngropat Rândunel al meu, mi aduc aminte de el, de tinerețe, de tot ce a fost odată și nu știu cum de-atunci, jalea grea îmi învâluie sufletul și mă trezesc oftînd și cu ochii plini de lacrimi!

»V. agr.«

A. Calotescu-Neicu.

Spectacolul Timișorii e magazinul de haine gata pentru bărbați și copii al lui

Henrich Schul & Comp.

din Timișoara, centru, strada Kossuth Lajos 21.

În noul magazin de haine deschis în palatul Băncii de economii Timișoara-Josefstadt se află haine și paltoane gata dela cele mai ieftene până la cele mai fine și la ultima modă pe lângă prețuri fixe moderate.

Magaz'nul poate fi privit oricând, fără nici un obligament de a cumpăra.

din Ungaria, dacă pe socoteala proprie ar încerca o politică oportunistă. O pace cu naționalitățile din Ungaria care nu s'ar încheia în mod normal și deodată cu toate, ci în mod particular numai cu una dintre ele, în ultima analiză n'ar avea alt rost și înțeles decât procedeul omului «milos», care voinde să taie coada câinelui său și a tăiat-o pe rând, tot câte o bucată, ca să nu lăsa doară prea mult.

Popoarele nemăghiare din Ungaria reprezintă o forță serioasă numai până ce politicește alcătuiesc un singur trup și suflet. Să nu uităm că se apropie vremea făgăduinții și cei cari până acum erau nevoiți să se apere reciproc, pe viitor vor fi chemați să munciască alături. Dacă însă popoarele nemăghiare ele vor nimici condițiile acestei conlucrări pozitive: li vor sili pe bărbații ce-o să vină să se întoarcă la sistemul vechiu care de o sută de ani pe de o potrivă li vsuprește pe Slovaci, pe Români și celelalte popoare nemăghiare.

Incepe să răsară și soarele nostru. Iară noi? Noi să fugim de el și să ne căutăm mântuirea în lumea steluțelor cari stau să apună?

Scrisori din București.

Inchiderea școlilor bulgare din România. — Ajutoare pentru Bănățeni. — Ce să se facă pentru săteni? — Agitația profesorilor universitari. — Un meeting pentru Vlaicu. — Domnul care combate.

București, 10 Octombrie.

Chestiunea școlilor românești din Turcucaia n'a fost nici acum tranșată. Nu se cunosc încă demersurile, pe cari ministerul român de externe le-a făcut la Sofia. Se pare însă că Bulgarii sânt hotărâți să țină această școală închisă, sau să o ia din mâinile Românilor, după cum le au luat și biserica. Spre a înspăimânta pe Români, spre a-i face să renunțe la gândul de a-și mai trimite copiii la școala românească, revizorul școlar a amenințat pe fiecare cap de familie, care și-a înscris copilul la școala românească, cu câte 250 de franci. E o grea lovitură aceasta pentru bieții locuitorii români, cari trăiesc ca lucrători în port, sau cârâuși.

Față de aceste proceduri, autoritățile române au luat deocamdată măsurile în contra școlilor bulgărești din România. Bulgarii au o școală primară la București, una la Brăila și alta la Constanța. Felul cum se predau aici studiile este în deosebite cunoscut. Ele ar fi putut fi închise de mult, dacă spiritul tolerant al Românilor nu le ar fi trecut cu vederea atâtea lipsuri și neajunsuri. Acum însă, când guvernul bulgar procedează atâtea de bâzbuzește cu școlile și cu elevii români din Bulgaria, aceste școli vor fi închise. E răspunsul cel mai potrivit, pe care guvernul român îl putea da.

Ziarele au luat notă despre raportul publicat de »Tribuna« asupra pagubelor, pe cari frații bănățeni le au suferit în urma groaznicului potop de astăvară. Intreaga presă din regat declară că ajutoarele, ce s'au strâns din România pentru cei năpăstuiți sunt mult mai mici decât se așteptau. Sunt mult mai mici decât s'au adunat pentru Unguri cu ocazia dezastrului venit asupra Seghedinului, când din România s'au adunat patru sute de mii de lei. Unele ziare scriu că ar fi bine să se revină la ideea de a propune Corpurilor Legiuitoare române să voteze un ajutor mai mare pentru bănățeni, aceasta în semn de solidaritate națională. Comitetul format din Români transilvăneni pentru strănger-a de ajutoare, pe de altă parte, a hotărât să organizeze o loterie în acest scop. Se va face apoi apel la societățile culturale și artistice spre a da mai multe serbări spre a veni în ajutorul unor frați, cari acum, când se apropie iarna, așteaptă mai mult ca ori când ajutor.

În primul rând sunt chemați a contribui cu ajutorul lor Români de origină din Ungaria.

Apelul lansat de comitetul central către aceștia credem că va avea rezultatul dorit.

Obștiile sătești, precum și băncile populare au contribuit mult la schimbarea situației economice a poporului dela țară. S'a făcut mult în interesul populației rurale. Cu toate acestea mai rămân încă așa de multe, mai ales în Moldova, unde târgușoarele, ba chiar și satele au fost năpăsite de polomida străină. Zilele acestea profesorul dela Universitatea din Iași, d. Dr. Teodorescu a înaintat ministerului cultelor un memoriu, în care arată care este calea cea mai bună pentru a contribui la ridicarea satelor. D. Teodorescu arată că numai prin sfaturi și conferințe nu se poate ajunge departe. Poporul dela țară trebuie să vadă exemple de gospodărie, pentruca să le urmeze. Dînsul propune ca în fiecare sat să fie angajat câte un grădinar, care să dea țăranilor instrucții cu privire la cultura zarzavaturilor, să se înființeze pepiniere, de unde țăranii să poată lua exemple. Căci numai cu publicațiuni teoretice rezultatele vor fi cu totul neînsemnate.

Vlaicu este la ordinea zilei. Numele inventatorului român este pronunțat cu respect de toți cari îl cunosc sau cari au auzit numai de dînsul. La ultimele manevre el a stîrnit admirația tuturor prin curajul și priceperea sa. Acum a veste care va umplea de bucurie sufletele tuturor acelora cari s'au simțit mândri de succesele primului aviator român: Ministerul de război a hotărât să organizeze în ziua de 17 Octombrie, la Băneasa, un mare meeting de aviație în onoarea lui Vlaicu. Venitul acestui meeting va fi al inventatorului nostru.

Spre acest scop s'a format un comitet, sub președinția d-lui general Crăiniceanu. Din comitet fac parte d-nii general adjutant G. Georgescu, directorul căilor ferate Al. Cottescu, colonelul d. Iftescu, Toma Ghenea, Dr. Lupu, D. D. Pătrășcanu, locot. colonel Adrian Miculescu, I. Russu, Abrudeanu etc. Meetingul se va organiza sub patronajul de onoare al A. S. R. Principelui Ferdinand, Moștenitorul tronului român, precum și A. S. Principele Carol.

Insuficiența pentru aviatorul nostru este mare și credem că acest meeting, la care publicul bucureștean va avea ocazia să admire pe cel dintîi cuceritor român al văzduhului, va avea cel mai frumos rezultat atât moral, cât și material.

La Universitate s'au terminat înscrierile. Zilele aceste se vor deschide cursurile. Cu această ocazie cred că trebuie amintită agitația, care domnește printre profesorii dela Facultatea de drept. Se știe că cursurile de doctorat, de curînd înființate, au fost suspendate și examenele de doctorat au fost casate. Acum este vorba ca aceste cursuri să înceapă din nou. Profesorii încă sunt hotărâți să nu redeschidă aceste cursuri până când nu se va aduce un proiect de lege prin care să se reguleze chestia catedrelor în mod definitiv și să se rezolve și chestia doctoratului, ale cărui cursuri au fost de atâtea ori întrerupte.

Articolele publicate în »Tribuna« cu privire la Mărginenii noștri, cari au fost așa de greu loviți în urma dispozițiilor din noua convenție comercială încheiată între România și Austro-Ungaria, au format obiectul de discuție al mai multor ziare din țară. Unele zăre s'au silit să arate că plîngerile Mărginenilor sânt neîntemeiate. Majoritatea însă a recunoscut îndreptăți ea plîngerilor lor. Înțelegem străduințele acelei păți din presa din România care din considerații politice a căutat să treacă cu ușurință peste această chestie, afirmînd că România nu putea interveni pentru Mărgineni, căci aceasta este o chestie internă a Ungariei în care guvernul român nu se poate amesteca. Dar nu știm ce rost poate avea articolul unui domn oarecare, Petrescu-Pejan, publicat în »Viața Agricolă«.

Acest domn are aerul de a dînji pe cei ce s'au ridicat în contra dispozițiilor din numita

convenție, învinuindu-i de nepricepere. D-lui este inspector veterinar. Cu un aer ce-l prinde așa de nostim, d. Petrescu-Pejan face pe înțeleptul, spunînd că vitele mărginenilor au *ab antiquo* dreptul de pășunat, pe care România li-l recunoaște. N'au decât să se înțeleagă cu guvernul maghiar în privința trecerii peste graniță. Frumoasă motivare. Nu? Dar »inspector veterinar« nu-i?...

Corespondent.

Scrisoare din Sibiu.

Cine-i?... — Primăvară în toamnă. — Baluri și teatru. — Seminarul »Andreian«. — Să sperăm!

Sibiu, 25 Octombrie.

Un vînt rece de toamnă suflă peste alea *Bretter*-ului, Zgriburind și strîngînd paltonul la gât vin și se duc grăbiți trecătorii. Săsoaicele se plimbă cu fața îmbujorată de frig și câte un tinăr cu chipul pe ceață îmi amintește vremea când făceam și eu curte ca »student« la Blaj. Terasa restaurantului Brote stă părăsită și despoiată de podoaba lei de frunze de brad și mesteacan. Mese răsturnate amintesc locul unde d. Cosma ședea înconjurat de ai săi în lîntîn du-le atențiunea cu glumele și amintirile sale, povestile cu atîta sare și cu o memorie splendidă.

Un regret, o melancolie vagă te fură când îți amintești vara cu frumusețile ei, particulare Sibului, cu gălăgia și cu oaspeții ei din România. Din toată puzderia de excursioniști din țară a rămas doar, ultima rîndunică, o singură păreche, o domnișoară brunetă și o cocoană foarte blondă. E o norvegiană stabilită în România. Se vede că se simte tare bine în acest oraș cu poporație înrudită rasei sale și nu se poate despărți de sunetele limbii germanice.

La cafeneaua H. Hermann de asemenea terasa e goală și ușle închise. Oaspeții s'au retras înăuntru. Masa cea mare românească e înconjurată de »intelighaș« Sibului, floarea metropolei noastre. Avocați, erozi profesori, asesorii discută cu aprindere. Din privirile tuturor cîtești o neîncredere, o bănuială pânditoare. Pe buzele tuturor e aceiaș nedumerire, aceiaș întrebare chinuitoare: *Cine-i?* Toți se întrebă, toți se bănuiesc reciproc și nimeni nu se încrede în celalalt.

Se face și se răstoarnă combinațiile, se aud presupunerii și nici oamenii cel mai inofensivi nu sânt cruși de umbra bănuielii. Le ascult liniștit și mi sorb șvarțul cu rom aruncîndu mi ochii în altă parte a cafenelei.

Acolo în colț sade tineretul jucînd *domino*, iar la altă masă se învîrtesc cărțile de sîrg la *ramșil*. Am crezut o clipă că frumoasele manifestări din vremea din urmă ale tineretului li vor îndruma dela distracțiile prea multe și pe calea preocupărilor serioase. Dar nu, după multele afaceri de onoare, după procese și procese verbale (cari toate au fost însă în onoarea tineretului nostru — o spun cu sinceră mîndrie), *domino* și jocul de cărți și-au reluat stăpînirea, au cucerit din nou atmosfera.

Din aceste reflexiuni mă trezește o întrebare glumeață și totuș bănuitoare.

Vecinul meu din stînga se adresează vecinului meu din dreapta.

Tu le-ai scris, nu mai tăgădui.

Uf, a devenit anostă discuția asta, veșnic acelaș. Enervat, mă scol, plătesc și ies. Afară aerul rece și curat al toamnei mă înviorază.

Întrebările și dibucirile m'au olicuit și din atîta presupunerii m'oi pomeni mîne-poimîne să cadă vreuna și asupra mea.

Și curios, deși e toamnă tîrzie totuș plutește ceva primăvaratic asupra Sibului. Dragoste peste dragos e răsăr mulțumind pofta de combinații a sibiențelor. Acum auzi despre cutare, mîne despre cutare că se însoară, că sigur se însoară

RETAJ és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, poare, policandre și candelabre, cadelnițe, iconostase și icoane sfinte etc

Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

cu cutare. Se vântură cele mai mari imposibilități și burlaci bătrâni se opresc speriați în fața vîntului prieten: Eu? Nu mai vorbi prostii! Eri de exemplu am auzit dela o domnișoară că un foarte stimat prieten al meu, care e foarte serios are să-și părăsiască singurătatea pentru grațiile unei »silfide«, cum spunea prietena mea. Am privit mai de aproape firele cărunte ale prietenului meu, îmi păreau foarte multe și nu știam cine i-le a scos, dragostea nouă sau clipele vechi de singurătate. De altfel vor veni și balurile. »Autoritatea« discută foarte serios despre balul propus în coloanele acestui ziar și pe deasupra se vorbește și despre un viitor bal românesc la care damele noastre vor fi silite să i-a parte în costume naționale. Să sperăm că atunci sub farmecul portului nostru vom câștiga și inimile românești ale scelor domnișoare, cari fiind încă sub treizeci nu se gândesc la vîguroșii noștri fii al lui Traian, ci mai tresar și acum la zăngănitul »săbiuțelor«. Pe urma acestor baluri vom înregistra de sigur și niște logodne, cari se bănuiesc de altfel de pe-acum. Amicul I., dar nu-l numesc încă.

Balurile, ca balurile, dar noi am dori ca pe lângă aceste plăceri trecătoare să ne mai înfruptăm și din nițică artă. Ceva teatru, ceva concert. Deși am zărit silueta disinsă a Dnei Lucia Cosma pe-aici totuși nu se zvonește încă nimic. Se vede că a plecat dela noi simpaticul Tempea pe care voiau să-l țină sibiilenii cu câteva lecții de pian.

Se vorbea într'un rând de câteva reprezentații de teatru, de Brândușa lui Brieux, tradusă de dl Gârleanu, dar cum a plecat dsoara Goga la Râșnov să-și vadă cerbul și porumbii, par'că se prăpădesc planurile. Toată lumea spunea că va fi »ceva frumos«, că va veni însuși Vlahuță și Gârleanu să vadă și să aprecieze frumoasele noastre talente și să desmintă pe dl Chendi care susținea cu atâta înfocare mai anul trecut că nu se poate face teatru. Ar trebui mai puțină vorbă, diletanți cu mai multă stăruință și dl Enescu n'ar trebui să se lase mereu rugat și să primească și d-sa rolul bătrânului din piesa lui Brieux pe care credim că l-ar prinde foarte bine. Pentruce nu s'ar da o dovadă bătrânilor noștri cari cârtesc mereu, că tinerimea noastră nu e pătrunsă de rolul cultural ce trebuie să-l aibă și pentruce nu l-s'ar produce o plăcere estetică și diul Hociotă, care de când cu polemica cu dl Ghibu e tot moros și nemulțumit. (Apropos de dl Ghibu. D-sa a fost surghiunit de vre o câteva săptămâni la poalele Negoiului, poate pentrucă d-sa e cel mai muncitor dintre toți consistorialnicii noștri). Dar să sperăm că se vor face toate, precum tot sperăm de un an de zile că dl Tib. Brediceanu, își va termina așteptata sa operă națională, și precum sperăm că la Seminarul Andreian se va isprăvi odată cu fabrica de ologire și gutural. Căci iată cum stăm cu acest Seminar.

El formează de câțva timp obiectul discuțiilor. Vechea școală a lui Șaguna devine tot mai strâmtă și nelcăpătoare. Tineretul dornic de lumină se îngâmbește în număr tot mai mare, dar, să o spunem sincer, »înșchitul nostru« nu mai corespunde cerințelor unei școle moderne și igienice. Dăunzi căutam pe un prieten, un profesor la seminar. Intrând, m'a izbit un miros greu. Să-lile sânt vechi și prea puține pentru cursuri. Și cum anul acesta numărul cursurilor la școala pedagogică a fost sporit cu unul — lucru altfel îmbucurător și necesar — »ghirecțiunea« seminarului s'a văzut în fața unei probleme grele. Nu mai era loc pentru noul curs. Și atunci s'a luat refugiu la ultimul loc disponibil în toată clădirea asta cam dărăpănată. E un subsol care servise lui Șaguna drept grajd pentru calii marelui arhieru. Stal-ul se afiă tocmai în fund, în dreptul porții. Acolo s'a instalat noul curs de pedagogie. S'a săpat aproape un metru mai afund, spre a se atinge înălțimea necesară unei săli de învățământ, apoi s'a betonat și s'au instalat băncile. Dar era un frig și o umezeală spălmântătoare. Două-

trei zile în șir s'a ars focul ziua și noaptea dar înzadar, umezeala și frigul nu au dispărut.

Elevii și profesorii erau expuși să răcească. Aceasta a înduplecat și »ghirecțiunea« să renunțe la noua sală de învățământ. Dar chestiunea unui nou seminar a rămas tot acută. În clădirile de astăzi școlile nu mai pot fi ținute multă vreme. Trebuie să se ridice o școală nouă și modernă. Locul cel mai indicat ar fi de sigur terenul din fața platului de vară al I. P. S. Sale, pe strada S. Hewls. Dacă s'au găsit bani necesari clădirii unui palat de vară I. P. S. Sale, se vor fi găsit și pentru noul seminar.

Secretarul Dr. Proca ar fi fost poate mai vesel dacă reședința rămânea și vara în strada Măcelariilor. Nu trebuia să alerge pînă pe Schewis pentru orice bagatel, pentru rubedenia cea mai depărtată care vrea să ajungă popă sau învățător.

Să sperăm că problema noului seminar se va rezolvi în mod satisfăcător și nu numai mitropolitul ci și elevii seminarului vor avea un adăpost sănătos și confortul necesar vieții lor tinere.

Să sperăm, să sperăm!! Toate gândurile noastre se sfârșesc cu această frază stupidă. Oricum adunare românească și ne închipuim că chiar și o ședință de a consistoriului se termină în chipul acest. Supt aceste două cuvinte se ascunde un întreg sistem complicat de căutare a lenei, a scuzelor și a amînărilor — precum și eu îmi amân multe mele doleanțe pentru vîltoarea corespondență aproplată. — a

Din străinătate.

Disolvarea adunării naționale grecești. Ministrul-președinte Venizelos a cedat stăruințelor Regelui și s'a prezentat din nou Adunării naționale solicitând un vot de încredere pentru guvern. La intrare în Camera, Venizelos a fost primit cu aplauze îndelung repetate.

După un scurt discurs al ministrului-președinte Camera a procedat la votare. Încrederea a fost votată cu 208 voturi. 31 de deputați au votat contra, 27 de inși s'au obținut dela votare. Cu toate aceste se crede că Venizelos nu va renunța la planul său de-a propune Regelui disolvarea adunării naționale.

Ateaa, 21 Octomvre. Eri seara, ministrul-președinte a fost primit în audiență de către Rege. Venizelos a comunicat Regelui că deși adunarea națională i-a votat încredere, nu se poate întemeia pe majoritatea șovăitoare și a propus Regelui disolvarea adunării.

Ateaa, 26 Octomvre. Adunarea națională a fost disolvată prin decret regal. Alegerile vor avea loc la 28 Noemvre. Noua Adunare națională e convocată pe 8 Ianuarie 1911.

Ateaa, 26 Octomvre. Disolvarea Adunării naționale în ciuda votului de încredere dat guvernului a surprins lumea politică. Cercurile opoziționale sânt foarte înverșunate și-l acuză pe Rege că și-a călcat jurământul constituțional. Chiar și în cercurile cari pînă aici avuseseră pentru guvern multă bunăvoință se constată o tendință pronunțată opoziționistă.

Partidele politice intră în noua campanie electorală cu cererea unei noi constituții. Intre astfel de împrejurări noua adunare, probabil, nu va mai fi adunare națională revizionistă — ci o constituantă.

Impăratul Wilhelm în Belgia. Sosirea și primirea împăratului Wilhelm al Germaniei și a suitel sale în capitala Belgiei a fost mai liniștită decât se așteptase. Guvernul, sperîndu-se de svornurile despre demonstrațiile plănuite de socialiști, a concentrat în Bruxelles însemnate forțe armate. N'a fost însă nevoie de intervenția lor.

La gară, cei doi suverani s'au îmbrățișat și sărutat de repeșite ori. La palat, împăratul a fost întâmpinat de contele de Flandra și principele Carol Anton de Hohenzollern.

Seara, la orele 7, a avut loc un dîneu de gală. Au luat parte miniștri, corpul diplomatic și primarul capitalei. De-a dreapta împăratului ședea regina Elisabeta a Belgiei, de-a stînga împărăteasa, iar lângă ea regele Albert.

Regele Albert a rostit un toast, în care își exprimă bucuria de-a vedea Majestățile germane în capitala Belgiei. *Salută în Impărat pe monarhul luminat și cu orizonturi largi*, și dorește asemenea lui ca buna înțelegere și raporturile de prietenie dintre cele două dinastii și cele două popoare să se întărească tot mai mult.

În răspunsul său, împăratul mulțumind pentru primirea strălucită, tîrîse asupra importanței comerciale a Belgiei și încheie de asemenea cu dorința ca legăturile de prietenie dintre cele două popoare să devină tot mai intime.

Impăratul a conferit mai multe ordine înalte.

Interpelări șgomotoase în Camera franceză. Din Paris se telegrafiază: Eri după amiază s'a deschis o nouă sesiune a Camerei deputaților. Întîia ședință a fost foarte șgomotoasă. Intrarea în sală a ministrului-președinte Briand e salutată, din partea socialiștilor, cu proteste șgomotoase. Se aud cuvinte injurioase la adresa prefectului de poliție Lépine. Șgomotul și disordinea ia proporții atât de mari încât președintele Brisson e nevoit să suspende ședința.

După redeschidere, se trece la interpelările anunțate în chestia grevei dela căile ferate și măsurile luate de guvern pentru a o stavili.

Socialiștii-radicali și socialiștii-uniți atacă pe ministrul-președinte Briand. Colly spune că Briand a jucat un rol odios dînd poruncă să fie arestați greviștii, de vreme ce înainte de a ajunge ministru el era apostolul grevei. Aceasta e o infamie!

Președintele îl chiamă la ordine. Socialiștii îl aplaudă.

Ministrul-președinte Briand răspunde desînterupt de socialiști. Apără măsurile guvernului, declarînd că greva dela căile ferate a fost pusă la cale de elemente străine cari voiau să șgduie statul în temeliiile lui. Greviștii au fost numai unelte oarbe în mâinile unor teroriști fără suflet. Guvernul și-a făcut datoria când a luat cele mai energice măsuri pentru a apăra țara împotriva unor astfel de atentate, — fără a jigni libertățile esențiale ale muncitorimii.

Răspunsul lui Briand a fost primit de majoritatea Camerei cu aplauze furtunoase. Numai deputații stîngei extreme au protestat. Interpelările se vor continua mâne, Joi.

Oziller Imre
mare prăvălie în Oradea-mare-Nagyvárad.

Recomandă on. preoți, învățători și publicului inteligent următoarele mărfuri din prăvălia sa: materii de modă femelască, mărfuri de modă bărbătească, pânze, albituri, trusouri pentru mirese, covoare, perdele, plapone, învâtori pentru paturi și măsaie, ciorapi, mănuși, îmbrăcăminte de desubt sistem Jäger, specialități de lucruri de mână, așe pentru brodat și împletit, mărfuri de piele și oțel, mărunțișuri. — Pachetele postale peste 20 cor. se expediază francate.

Asortiment bogat!

Prețuri ieftine fixe!

APEL.

Cel dintâi așezământ cultural al poporului românesc din Ungaria, »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» împlinește în curind 50 de ani dela întemeiere. În curs de o jumătate de veac »Asociațiunea» a lucrat din răsuperi pentru înaintarea culturală a poporului nostru și astăzi se poate mândri cu frumoase fapte împlinite, dintre care amintim numai pe cele mai însemnate. De 40 de ani publică revista »Transilvania», în care apar studii și cercetări prețioase din domeniul științei și literaturii. (Această revistă se trimite gratuit tuturor membrilor fondatori (cu taxa de 400 cor.), pe viață (cu taxa de 200 cor.) și activi sau ordinari, (cu taxa de 10 cor. pe an) ai »Asociațiunii»). De 25 de ani susține o școală civilă de fete cu internat în Sibiu, care e cercetată în fiecare an de peste 100 de eleve din toate părțile locuite de Români. De 5 ani a ciădit »Muzeul istoric și etnografic», în care se adună cu sârguință toate dovezile privitoare la trecutul și etnografia poporului nostru. Din fundațiunile ce le administrează împarte în fiecare an mai multe burse (stipendii) tinerilor, cari urmează școlile secundare și superioare. Pe lângă aceste, prin despărțămintele sale, în număr de 60, cari cuprind aproape întreg teritoriul locuit de Români din Ungaria, se îngrijește de educația economică și culturală a poporului, aranjând prelegeri, conferințe, șezători literare, cursuri de analfabeți și expoziții și înființând tot felul de însoțiri, de reuniuni și de biblioteci.

Numai din această schițare fugitivă se poate convinge oricine că »Asociațiunea» desfășură o activitate uriașă și de cea mai mare însemnătate pentru înaintarea culturală a poporului românesc din Ungaria. Cu toate acestea numărul oamenilor, cari o sprijinesc în străduințele ei frumoase, e foarte mic. După o existență de 50 de ani, ea abia are cu totul 2000 de membri, ceea ce e un lucru din cale afară trist și rușinos pentru noi toți.

Apelăm deci la toți cărturarii noștri să-și țină de o datorie și de o mândrie națională a se înscrie membri la »Asociațiune».

Cu cât se vor înscrie mai mulți membri, cu atât se va putea lucra mai mult pentru înaintarea și întărirea culturală și economică a poporului nostru.

Ar fi de dorit ca jubileul de 50 de ani să-l serbăm cel puțin cu 5000 de membri. Și dacă cărturarii noștri își vor face datoria, putem să ajungem într'un singur an la un număr și mai mare de membri.

Comitetul central al »Asociațiunii» în vremea din urmă și-a îndreptat atențiunea și asupra educației poporului dela sate. Și încercă toate mijloacele pentru a face și pe țărani să se înscrie membri. De aceea a hotărât ca dela 1 Ianuarie 1911 să se dea tuturor membrilor ajutători, cari vor plăti înainte taxa de 2 cor pe an, 10 broșuri și un Calendar. Broșurile din »Biblioteca po-

porală a Asociațiunii» vor apărea regulat în fiecare lună, afară de lunile de vară, Iulie și August, și se vor trimite prin poșta tuturor membrilor ajutători. Calendarul va apărea în luna Octomvre a fiecărui an și se va trimite gratuit membrilor ajutători ai »Asociațiunii», iar celor ce nu sânt membri se va vinde cu prețul de 30 de bani.

Membrii ajutători, cari vor plăti taxa de 2 cor. pe 1911, vor primi în fiecare lună, următoarele broșuri: 1. »Inceputul neamului românesc» de Dr. Ioan Lupăș. 2. »Harap Alb» de Ioan Creangă. 3. »Floarea Soarelui», legendă în versuri, de Ștefan Căcoveanu. 4. »Cultura pământului» de Aurel Cosciuc. 5. Alecsandria. 6. »Cântece bătrânești», de V. Alexandri. 7. »Puterea însoțirilor», de V. Osvadă. 8. »Povestiri» de Ioan Pop-Reteganul. 9. »Cultura pomilor» de N. Iosif. 10. Asociațiunea — istoricul și ținta ei — de Octavian C. Tăslăuanu.

Iar în Octomvre 1911 vor primi »Calendarul Asociațiunii» pe 1912.

Alăturăm deci la acest apel o listă de abonament și rugăm mai ales pe preoții și învățătorii noștri să înscrie cât mai mulți țărani ca membri ajutători ai »Asociațiunii», cari vor fi considerați ca abonați ai »Bibliotecii populare a Asociațiunii». Listele de abonament împreună cu sumele încasate sunt a se înainta biroului Asociațiunii, Sibiu (Nagyszeben, str. Șaguna Nr. 6) înainte de 1 Ianuarie 1911, ca expediția să se poată face la timp.

Sibiu, 15 Octomvre 1910.

Iosif S. Șulățiu m. p., Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
președinte. secretar.

INFORMAȚIUNI

ARAD, 26 Octomvre n. 1910.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, numărul următor al »Tribunei» va apărea numai Vineri noaptea, la orele obișnuite.

— **O grevă făgărășenească.** În frunte cu soția unui județ, doamnele din Făgăraș sprijinite de poliție au urzit o grevă nostimă în piața Făgărașului. Galțe, ouă, lăptărie și poame, aduse în piață, numai de către româncele din împrejurime s'au scumpit în timpul din urmă, așa pe lădeete, că lumea presupune un fel de cartel între țărancele române. Aduc »marfă» frumoasă, curată, grasă, un-suroasă și de gust, așa că îți lasă gura apă, când numai o vezi. Dar ale naibil țărancele! Se țin la prețuri, una ca una. Pare c'ar veni toate cu tarifa în desagi. Doamnele, mai toate neromâne, se ceartă, sdrobesc limba românească de-și e mai mare mila, iar româncele, vîd de necazul lor, ca omul, care se știe, că cel plătește marfa și îi e tot aiata ori o vinde ori ba. Dar nici doamnele nu se lasă. S'au apucat și cu »înalta aprobare» a poliției au stabilit contra apetului »hienelor țârgului de săptămână» — cum le botează un »nebotezat» corespondent — o tarifă de piață oarecum »oficioasă» tare scăzută.

Și spre scopul impuneri acestei tarife, o »comisiune» de 10 membri a statorit, ca nimeni să nu dea prețuri mai mari, ca cele stabilite, mai bine să nu cumpere și toate doamnele se năpădească la casa orașului ca la oială cu căpitanul orașului să stabilească poziția ce trebuie să o ia grevistele pe viitor. — Să vedem deci care pe care?

(»Gaz. Tr.»)

— **Inspector al școlilor române.** Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică a însărcinat pe directorul Kuncz Elek din Cluj cu vizitarea școlilor secundare române din metropola ortodoxă română și cu exercitarea inspecțiunii de stat, în acelea.

— **Ce poate soldatul român!** »Neamul Românesc» scrie: »Brigada a VII-a (Gurgiu), compusă din regimentele Vlașca Nr. 5 și Teleorman Nr. 20, a executat un marș de 46 de kilometri în timp de 6 ore, parcurgând astfel mai mult de 7 kilometri pe oră, lucru greu de obținut la oricare infanterie din țările apasene. Toți au rămas uimiți când au văzut în Băneasa la orele 10 dimineața apărând cu baloneta la armă soldații regimentului Vlașca Nr. 5, când se așteptau să vie pe la 1—2 după amiază. Elogiile sumite de acest regiment au fost bine meritate. În general infanteria a mers foarte bine, și dacă, pe ici, pe colo, am văzut câțeva »trenazi», faptul se datorează încălțămînții, care acum s'au schimbată. Cizma va fi înlocuită prin niște bocancii mari și practici. Mai cităm trecerea Otului, prin Vad a unui întregi divizion: apele Otului aveau o adâncime de 1 metru și 50 c. m. și regimentul Muscel Nr. 30 a trecut tot prin apă, care venea până la gât. Ofițerii și soldații au trecut fără ezitare prin apă, cu bagaje, și nu au avut de înregistrat nici un accident. O asemenea îndrăzneală și voință fac onoare întăterei. Numai soldatul Român e capabil de atari b. avuri.

— **Cetatea Port Artur port comercial.** Cetatea Port Artur de pe insula Liotung, ale cărei ziduri în războiul ruso-japonez au fost stropite de mult sângue nevinovat și pe care Japonezii o pretulau mult ca punct strategic, va fi transformată în port comercial. La începutul anului se vorbea deja, ca Port Artur va fi transformat în port comercial, iar portul Dahi se va transpune în partea sudică a Coreei. Faptul acesta după războiul mare, este motivat prin încorporarea Coreei. La o eventuală expediție contra Chinei și ca punct de mănecare se vede a fi mai acomodată portul de război din partea sudică a insulei Coreea, pentru că de aici se poate mai ușor înalida intrarea rului Yang Cse-Kiang, ceea ce din punct de vedere militar e de foarte mare importanță. Mai contribuie și acela că țărutul unui eventual război cu China ar fi sigur partea vestică a Coreei. Probabil, că acestea au fost cauzele cari au determinat Japonia, ca din Port Artur să facă port comercial, iar portul său de război să l transpună în partea sudică a Coreei, în Csinkaiwan.

— **Dramă familiară la expoziția din Bruxelles.** Pe aleia de gală a expoziției din Bruxelles s'a întâmplat o dramă familiară singeroasă. Chimicul Francois se divorțase mai de mult de nevastă-sa și într'o zi când ea se plimba pe aleie cu părinții săi și cu o fetiță a ei de 4 ani, el o împușcă, apoi cu unalt glonte se împușcă și el.

— **Cădere mortală.** Marți a murit în Magdeburg aviaticul Mentz, ofițer în armată. El a făcut probe cu mașina sa de zburat, dar din cauza funcționării neregulate a motorului după o mică ascenziune s'a scoborit. După o mică pauză s'a urcat a doua oară cu aeroplanul, dar spre nefericirea lui, căci deodată motorul s'a stricat, aeroplanul a căzut pe pământ și s'a sfărâmat total iar nefericitul aviatic a fost scos mort de sub ruinele mașinei.

— **Miss Le Neve achitată.** Din Londra se telegrafiază: ieri tribunalul a desbătut procesul amantel medicului Crippen, Miss Le Neve, acuzată și ea ca părtașă în omorul nevastei acestuia.

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Székely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colecție. La înțelegere aparte expedim franco în ori ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de trusouri pentru mirese.

Acuzata fiind interogată protesta energic contra acuzei și până la sfârșit își accentua nevinovăția. Judecata s'a sfârșit cu achitarea acuzei.

Aici amintim, că executarea lui Crippen, care altăieri a fost judecat la moarte prin ștreang, va avea loc la 18 Noiembrie. Însă mai întâi se încearcă renouirea procesului. Dentistul Dr. Munyon, adică, un fost asistent a lui Crippen vrea să jertiască un sfert de milion de franci, pentru ca să se adeverească nevinovăția lui Crippen. Dentistul spune, că Crippen a fost om foarte onest, care nu a putut săvârși o astfel de crimă.

— **Supărare neîntemeiată.** La inviniunile de superficialitate, de care mă acuză dl. *vic*, îl rog să binevoiască a celi încă odată articolașul meu »Pentru satele noastre« ca și al dsale, pentru a se convinge că :

1. Nu se putea să-i fac nedreptatea de a nu-i celi întreg articolul (nu înțeleg nici cum se presupune așa ceva) care numai laude goale la adresa »Astreii« nu e, ci mai de grabă un protest împotriva centrului foarte refractar, părere, ce poate fi împărtășită și de alții.

2. N'am zefiemizat articolul dsale, care tocmai m'a îndemnat să-l comptez în felul cum înțeleg eu, prin ce am însemnat, că consimt în mare parte. Și cu atât mai puțin voi fi luat în batjocură »Cartea de cetire a poporului« când eu iam și căutat aplicare, propunându-o ca un fel de manual în școala de adulți.

3. Ca preot, nu putea fi intenția mea de a batjocori, cu atât mai puțin când e vorba de țina curată a cuiva întru folosul obștei. dar în aceeș vreme nu simțiam trebuința a aduce tă-măierea, poate așteptată, de acei ce singur a propus, a stăruit — dar fără rezultat. Și nu puteam da un *cut* deosebit nici ideilor, pe cari le-au putut avea și alții sub altă formă.

4. Eu mă silesc a mă ținea în curent cu ce se lucrează la »Astrae«, cel puțin cu tot atăta sârguință ca și dl. *vic*, care fără temei mă invinue de superficialitate, acolo unde numai superficialitatea dsale prea pronunțată, ori lipsa de-a mă înțelege l-a dus în rătăcire. *Preotul P. M.*

— **Congresul raselor omenestii.** La sfârșitul lui Iulie a anului viitor se va ținea — după cum am mai anunțat — la universitatea din Londra un congres al raselor omenestii. Scopul acestui congres unic în felul său este, ca la lumina înălțărilor moderne să pună în contact popoarele de rață albă cu celelalte rase de-a ost și vest. Chestiunile de politică precum și plângerile sunt eliminate din programul congresului. Ideea acestui congres este a lui Felix Adler, renumitul filozof din New-York. La acest congres vor participa reprezentanți din 50 țări, excluși pentru a doua conferință din Haga, vreo 130 de profesori și foarte mulți bărbați politici. Președintele comitetului organizator va fi profesorul Adler, iar vicepreședinții vor fi Luchan (Berlin), Edward Burk (Londra), contele D' Estournelles (Paris) și Pierantoni (Roma). Congresul va fi prezidat de lordul Wardale, unul dintre președinții uniunii interparlamentare.

Până acum s'au anunțat următoarele prelegeri: Luchan (Berlin): Rasele din punct de vedere etnografic; Foulièr (Paris): Rasele din punct de vedere sociologic; Sergi (Roma): Datini și moravuri; Adler (New York): Etica internațională; Zargwll (Londra): Rasa iudevească; Leon Burgeols (Paris): Conferințele din Haga.

— **Catastrofa din Italia.** În sfârșit se primesc știri pozitive despre catastrofa din Salerno. Orașelele Porto d'Ischia și Casa Micciola au suferit cele mai mari stricăciuni. Părul de munte Capillo din valea Salerno s'a prefăcut în riu puternic și valurile lui spumegose au inundat orașul Cetaro, un centru industrial foarte însemnat. 50 de case și 22 de fabrici au fost nimicite total. La Amalfi au fost scoase din apă 25 cadavre.

Întreg ținutul dela Salerno până la Amalfi este acoperit cu apă.

Stațiunile mici balneare de lângă mare dintre Amalfi și Capo di Sorrento sânt toate o ruină.

Telefon nr. 467.

KARDOS GYULA

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară

Temesvár Gyárvaros Háromkirály-ut 14. (Casa proprie.)

Știrile oficioase de până acum vorbesc despre 430 de morți.

Societatea de salvare stă neputincioasă în fața catastrofei. Vasul de război Mafalda, trimis de guvern pe insula Ischia, a luat cu sine numai legătoare.

Ziarul italian »Tribuna« e foarte supărat, că expediția de salvare în preajma plecării a trebuit să cumpere din prăvălii făclii de rășină, pentru că la arsenal nu se găsea nici una.

Industria și comerțul Italiei sudice va suferi foarte mult din cauza acestei năpaste. Camerele comerciale din Italia sudică au cerut guvernului, ca la schimbile despre sume mai mici decât 500 de lire să le permită o amânare de două luni, dar comercianții din nordul Italiei au protestat și astfel guvernul nu le va da amânarea cerută.

— **Pentru beție zece ani de temniță.** Se știe că în America beția se pedepsește foarte aspru. Irlandezii de-acolo fiind foarte bețivi, scrie ziarul american de unde reproducem și noi știrea, el fac cele mai mari transgresiuni, dar judecătorul O'Sullivan din New-York le a venit de hac. În zilele trecute s'a întâmplat că nevasta irlandezului John Downey și-a dat în judecată bărbatul, pentru că acesta de câteori venea beat acasă o bătea foarte rău.

El a fost chemat în fața legii și judecătorul O'Sullivan i-a spus, că dacă va mai fi păit că se îmbată și și bate nevasta îl va osândi la 10 ani temniță.

Cazul lui Downey a înfricat și pe ceilalți Irlandezi, cari acum s'au lăsat de băuturile spirtoase, scrie ziarul american.

— **Revoluție în Montevideo.** Din Montevideo se anunță, că acolo a fost descoperită o conjurație cu scop revoluționar. Șefii conjurațiilor au fost toți arestați. Guvernul a luat toate măsurile pentru asigurarea păcii și a liniștel.

— **Ziar sud slav în Viena.** Din Viena ni-se anunță, că în timpul cel mai apropiat va apare acolo un ziar sud slav sub numirea de »Slavisches Tagblatt«. Ziarul va fi redactat în limba germană de șefii politici sud-slavi cu scopul de a apăra interesele Slavilor față de atacurile ziarelor germane.

— **Fraudă de șasesprezece milioane.** Poliția din Petersburg a arestat pe A. Alexandrov directorul căilor ferate Volga Bugulma pentru că s'a constatat, că el a delapidat nu mai puțin decât șasesprezece milioane de ruble, a dus socoteil falșe și a falsificat documente.

— **Biserica năruită.** Din Sighetul Marmășiei ni se anunță, că biserica nouă greco-catolică din Dombó, zidirea căreia era aproape pe sfârșite trebuind să i se pună numai crucea pe turle, Vinerii la amiază s'a năruit. Din norocire toți lucrătorii erau la prânz și așa jertfa în oameni nu s'a întâmplat. Cauza năruirii, — se zice — ar fi, că biserica este zidită pe temelie slabă.

— **Arestarea unui șplon Sârb.** Tribunalul din Belgrad a osândit pe Rađovan Todorovici, fost sergent în armată, bânuit de spionaj, la 20 de ani temniță grea. La judecată s'a constatat numai, că el din încredințarea unui comerciant a măsurat un pod nou, dar, că, comerciantul l-a asigurat, că cu măsurarea a fost imputernicit din partea guvernului. Todorovici a aflat apoi mai târziu, că comerciantul l-a înșelat. În timpul apropiat Scupcina va vota o lege prin care spionajul va fi pedepsit cu moarte.

— **Atentat contra unui principe Chinez.** George Fong, membru al comitetului revoluționar din China, a încercat să-l omoare pe principele chinez Tsai Suun, unchiul împăratului din China, care de câteva săptămâni petrece în San-Francisco. Agenții secreți l-au prins pe Fong tocmai când voia să descarce arma. El a spus că a voit să fie Washingtonul Chinei.

— **Insoțirile de consum și valorizare în Ungaria.** La finele anului 1909 au existat în

Ungaria 910 Insoțiri de consum și valorizare în legătură cu centrala »Hanga«, față de 842 în 1908, sporul este de 68. Numărul filialelor a crescut în cursul unui an cu 116. Numărul membrilor acestor Insoțiri este 148.271, iar creșterea de aproape 12.000. Numărul părților fundamentale a crescut cu aproape K 150.000 și a fost la finele anului 1909 de 3.579.206, aproape în întregime vărsată. Valoarea mărfurilor înmagazinate în Insoțiri este de K 7049.034. Creșterea este de aproape $\frac{1}{2}$ milion. Ce privește averea Insoțirilor valoarea realităților este de K 1.686.184, pe când fondurile de rezervă se cifrează cu K 2.155.956. Profitul net al Insoțirilor a fost de K 429.956. Creșterea de mai bine de K 50.000.

Dările plătite în 1909 de cele 910 Insoțiri s'au cifrat cu K 296.505, arătându-se față de 1908 o creștere de K 30.000. Valoarea mărfurilor vândute de Insoțirile de consum a fost de K 34701.898, creșterea față de anul precedent K 2.700.000. *»Rev. Ec.»*

— **Incăierare între Greci și Turci.** Din Salonic se anunță: După o știre venită din Iannina opt evzoni greci au trecut granița turcească lângă Musaka, în regiunea Prevezei. O luptă a avut loc cu soldații turci care a durat 4 ore. Câte opt evzonii au fost uciși. Lângă Kiprios o bandă greacă de cinci oameni a fost măcelărită de către paznicii frontierei turcești.

— **Noutăți muzicale.** Ziarul »Tribuna« a anunțat, că dl Constantin Savu în timpul șederii sale în temnița Sighetinului a compus mai multe doine, cântări populare etc. pentru cor. Căntecul I sub numele »Dor și iubire« a apărut deja și se află de vânzare la »Librăria Tribunei« și »Librăria diecezană« în Arad. Prețul: 2 cor. 50 fil. (Lei 280) plus porto poștal. — Doi critici români binecunoscuți s'au exprimat în termeni foarte măgulitori despre aceste compoziții spunând, că ele sânt de toată frumusețea și *au accente adevărate românești*. Doina »Frunză verde ninifare«, cu textul în grai basarabean și dedicată marelui mecenat Vasile Stroescu, atât textul cât și melodia își stoarce lacrimi din ochi pentru durerea fraților noștri basarabeni cari gem sub jugul rusesc.

— **»Balul costumat din Arad«.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școle de fete.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu surub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Mare magazin de trăsuri noi și folosite. ☛

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și orice reparări de brânșă aceasta, cu prețurile cele mai moderate.

Preț curent, gratis și franco. Tot aici se mai pot căpăta omnibuse pentru 6 persoane cară funebre, felurite căruțe »landaner« cu preț. moderate.

Cronica socială și artistică.

Petrecere cu joc în Soborșin. În 6 Noembrie st. n. va avea loc o petrecere cu joc, în Soborșin (com. Arad) în sala hotelului »Mare«. Venitul petrecerii e destinat pentru *fondul ziaristilor români* și pentru înființarea unei *biblioteci populare*. Taxa de intrare 2 coroane de persoană și 4 coroane de familie. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Boala de unghii și gură. Boala de unghii și gură se ivește din timp în timp la 2—3 ani în chipul unei boli lipicioase ce se întinde cu ușurătate mare peste un țintit întreg. Înainte vreme boala aceasta pornea dela răsărit, din Rusia, și în timp de 1—2 ani își făcea călătoria aducătoare de spaimă și pagubă trecând prin toate țările până în apusul depărtat. În timpul mai nou măsurile felurite luate împotriva ei au izbutit să o țină pe loc, să facă ca să nu fie băntuie întinderi mai mari.

De altcum boala se lățește mai cu înlesnire pe timp cald, iarna de regulă se domolește, iar primăvara adeseori își face drumul înainte.

Boala poate trece dela vită la vită așa că vitele bolnave se întâlnesc cu cele sănătoase la pășune în grajduri, ori în târguri, — și acolo cu balele ce le curg din gură fac ca să se prindă boala de ele.

Mai adeseori se face însă lășirea boalei așa: că beșicile din gură, de pe unghii și de pe uger se creapă și sămânța boalei, ce se află în ele, cade pe pășune, în lesle pe nutreț, în apa de băut, pe așternut, pe cale, uneori chiar pe mâna celor ce le lecuește ori grijește de ele, — și de aici în lipsa de grije — asupra vitelor sănătoase.

Toate vitele cu unghia crepată se îmbolnăvesc de boala aceasta (chiar și cele săibatică), mai ușor se prinde boala de vitele cornute mari, apoi de porci, și în rândul al treilea de oi și de capre. Bivolii încă se îmbolnăvesc, dar de regulă mai ușor. Peste tot luat, boala se prinde mai ușor de vitele tinere.

Ici colea se întâmplă, că între vite rămâne una sau alta sănătoasă, nu se ia boala pe ea, fiindcă »nu se lovește sângele«. Lucrul acesta nu are nici o însemnătate, economii n'au decât să se bucure.

Dacă vîta a trecut prin boală de obiceiul câștigă o putere oarecare de împotrîvire față de boală.

Unul dintre semnele cele dintâi că vîta e bolnavă — e ferbințala, cari la vitele mai tinere e mai mare, la cele bătrîne mai nu o băgăm de seamă. Îndată ce se arată însă beșici în gură, ferbințala scade, și se ivește din nou numai dacă rănile din gură, de pe unghii sau de pe uger se inveniează din pricina murdăriei.

Durerea de gură mai des se vede la vitele cornute mari, la porci și oi mai rar. La început ne bate la ochi, că vitele mîncă mai rău, rumegă mai încet și mestecă mai în slă.

Inghițitul încă merge în slă, iar tîrziu vitele peste tot nu mai mîncă, — iar balele le curg neîncet.

Dacă ne uităm în gură vedem, că pe partea din lăuntru a buzelor și a fălcilor pețita e uscată și aprinsă. La 2—3 zile dela îmbolnăvire se arată apoi pe buze, fălci și gingii beșici, cari la vite mari se fac cât o alună de măr, ba chiar mai mari. În beșici, la început se află o zamă albă-gălbule limpede, mai tîrziu zama aceasta se turbură, se face surle. La 1—3 zile dela ivire beșicile creapă, și din ele curge zama care e mai primejdioasă pentru vitele sănătoase. Invălișul beșicilor se desface de locul unde au crescut și se amestecă cu balele. Pe locul beșicilor rămân mici rîni, cari în câteva zile se vindecă pe deplin, — vindecându-se vîta începe a mîncă din nou.

Ici-colea în același timp cu beșicile din gură se văd beșici ori numai roșeață și pe uger, pe bot și mai rar pe ochi.

Durerea de unghii. Oile și porcii de regulă suferă numai de durere de unghii, mai ales după ce aceasta a trecut, cel puțin în parte.

Vitele la început umbă greu mai ales pe locuri rele; mai tîrziu schioapă, — și dacă durerea a cuprins toate picioarele, zac zile întregi fără să se poată ridica în picioare.

Dacă le căutăm la picioare vedem, că partea de deasupra unghiei e roșie și umfiă, uneori între unghii se fac beșici, cari creapă iute, fiindcă vîta se freacă. Pe locul beșicilor se face o scoarță sub care rănile numai cu greu, în 1—2 săptămâni se vindecă.

Dacă vitele n'au îngrijire, nu sînt ținute curat, ușor se poate întâmpla, că rănile să puroieze și din prin pricina puroiului mult să le cadă unghia cu totul, — ba uneori să nu fie altă mîndrie decât cuțitul măcelarului.

Ugerul încă adeseori se îmbolnăvește, mai ales la vaci. Pe țîțe, mai ales la vîrf, se fac beșici, cari după 4—5 zile creapă și se vindecă în 1—2 săptămâni sub scoarță. Pe țava țîții încă se fac beșici, — și în chipul acesta laptele, care și de altfel e mai puțin ca de regulă, — ajunge să se amestece cu zama din beșici: e alb gălbule, se încheagă repede, e amar, sămănă mai mult a coastră. Ici-colea nici nu se poate mulge vaca din pricina durerilor, — și din pricină, că beșicile închid țava.

Laptele dela vacile cu uger bolnav e veninos. Vițelii cari sug se strică la rînză, adeseori așa de rău, încât numai cu multă trudă li putem să-i ferim de pelre. De aceea laptele trebuie totdeauna fiert bine și numai așa dat vițelilor.

Dacă rănile din gură, de pe unghii sau de pe uger nu purulază, boala în 2—3 săptămâni trece pe deplin. Ceva mai mult ține boala dacă durerea de picioare vine după ce a trecut cea de gură. Din vitele cari au fost bolnave unele rămân cu ceva semne: unghiile se strîmbă, încheieturile și vinele se slăbesc, — și în felul acesta pierd din preț.

Potopiri (crepări) numai rar se întâmplă, dacă vitele nu sînt îngrijite, sînt ținute în grajduri murdare, li se dă nutreț stricat, rănile nu se țin curat și trec în puroire.

Durerea de gură în cele mai multe cazuri nu cere nici un fel de lecuire, e destul dacă ne îngrijim de curățenia nutrețului și de apă curată, rece, din care vitele beau foarte bucurosi ca să și stîmpere focul din gură, în apă e bine să punem puțină piatră acră arsă, puțină sare, oțet sau piatră vîntă o lingură la un clubăr de 10—12 litri. Apa trebuie schimbată des pentru că să nu se adune bale prea multe în ea; vitele sănătoase trebuie păzite să nu bea din apa asta.

Nutrețul, pe lângă curățenie, trebuie să fie și moale ca să nu supere lăuntru gura, care și de altcum fiind în aprindere e foarte gingaș și simțitor. La vite le dăm nutreț verde, lături și țărîțe cu sare, fiindcă acestea le pot mîncă mai cu înlesnire, — și în chipul acesta vitele nu slăbesc.

Durerea de unghii cere lecuire în urma faptului că se întâmplă destul de des că beșicile să se venineze, mai ales dacă așternutul din grajd e murdar, ocolul unde ținem vitele e plin de baligă ori de alte murdării. Toată lecuirea stă în aceea, că spălăm rănile de veninare. Astfel de leacuri sînt: smoala, creolinul, lysolul, cari le amestecăm în apă și cu ajutorul unui sprîț sau irigator spălăm rănile cu ele.

Dacă veninarea e rea să nu întîrziem a cere sfatul unui om pricepător: a medicului veterinar.

O altore, așa cum se face la copii împotriva vărsatului de nu se mai îmbolnăvesc, — la boala aceasta nu se poate face. Altore la boala aceasta are de țintă ca toate vitele din grajd, dacă una s'a îmbolnăvit deja, să se îmbolnăvească deodată, ca în același timp să treacă toate prin boală. Dacă lăsăm boala în voia ei abia după 5—6 săptămâni,

țîmâni, ori chiar mai mult, — vom ajunge să le avem toate sănătoase.

Altore se face așa că luăm pe o bucată de sac ori postav bale dela vite bolnave și le frecăm pe partea dinlăuntru a buzelor și pe gingii. Așa făcînd vitele se îmbolnăvesc mai ușor, le putem avea în grijă fiindcă știm că sunt bolnave și scăpăm de boală în mult 2 săptămâni.

Avînd în vedere pagubele cele mari ce le pricinuește boala aceasta, dacă bîntue pe o întindere mare, — prin lege s'au luat măsuri foarte aspre pentru a stăvili lășirea ei. Curțile cu boale să închid, — dacă sînt mai multe vite bolnave se închid comune întregi și se opresc țîgurile. Carnea dela vite bolnave se poate folosi numai cu îngăduința organelor administrative, pieile trebuie temenic spălate, laptele nu e lăsat al folos.

Vice-comitele la sfatul medicului veterinar are drept a porunci altore vitei.

Slobozenie, se dă la 8 zile după ce s'a însănătoșat cea din urmă vită bolnavă.

»Tovărășla«

Tr. I. Iarca.
medic vet.

Poșta Redacției.

»Adunarea din Cățău« e un raport fragmentar și neînchegat. Nu putem desluși nici măcar faptele.

G. C. Monion. Solicitați rezolvirea cauzelor dela consistor, — noi regretăm, nu putem publica asemenea chestiuni de interes local și cu multe ascuțiri personale.

Poșta Administrației.

Gheorghe Navrea, Almaszeg. Am primit 2440 coroane abonament până la finea anului 1908.

Gheorghe Patrîșor, V. dra. Am primit 250 coroane abonament până la finea anului 1908.

Alexandru Coantea, București. Am primit 5 cor. în abonament.

Pavel Drăgoi, Mursani. Am primit 750 coroane abonament până la finea anului 1910.

Ionă Chirilă, Hodoeni. Am primit 5 cor. în abonament.

M-drea Moșu, Măderat. Am primit 450 cor. abon. până la finea anului 1910.

Tripon Ursu, Tergovest. Am primit 450 cor. abon. până la finea anului 1910.

Dimitrie Maiurgia, Temes Szt. András. Am primit 4 cor. în abon. mai aveți 50 fil. până la finea anului 1910.

Nicolae Anușoare și Sima Voștinariu Șiria. Am primit 5 cor. abon. până la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eitz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. n.

ANUNȚURI!

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«.

Pentru cumpărare
de
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

Căutăm

pentru exploatarea noastră forestieră
un silvicultor

care să fi absolvit o academie silvică, care să cunoască bine limba germană și să fie de naționalitate română. Postul în chestiune urmează a fi ocupat la 15 Martie, cel mai târziu la 1 Aprilie 1911. Oferte, în cari să se arate și pretențiile de salariu sunt a se adresa la »**LOTRU**«, Societate Anonimă Română pentru Exploatarea de Păduri, Brezoiu-Vâlcea, (România).

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános**, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:
Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—
Vin de Rizling prima calitate » 54.—
Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de imprumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

IOAN BALINT

comerciant în palatul orășănesc.
Timișoara-Fabric

Recomandă onor public marele său depozit bogat asortat în **pălării de pișlă, căciuli de stofă, postav, persian și de miel, mărfuri de modă** pentru domni în toată calitatea, ș. a.

Mare atelier de blănărie.

Prețuri fixe. Articole bune.

Serviciu prompt și solid.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de **pateca de sus a ghetelo**, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

Distins cu diploma de recunoștință în anu 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

La Librăria Tribunei se află de vânzare revista »**Convorbiri Literare**« Nrii 1—7 din 1910 à Cor. 175.

Credite pe ipotecă, pe cambie și pentru oficienți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.

Anunț.

Se aduce la cunoștința publică că Marți 12/25 Octomvrie a. c., se vor trage la sorți Scrisuri Funciare Rurale pentru un capital de Lei 1,888.500, din care:

Scrisuri 4% a 22-a tragere Lei 142.200.
Scrisuri 5% a 58-a tragere Lei 1,746.300.

Tragerea la sorți se va face la orele 3 p. m., în ședința publică, în localul Societății Str. Colței No 27.

Direcțiunea.

Premiat la Paris în anul 1908 cu diplomă de croitor.

Fanta István croitor de haine bărbătești în Cluj—Kolozsvár, Szentegyház-u. No 1.

Își recomandă

atelierul de croitorie pentru bărbați

corespunzător cerințelor moderne de azi, unde se vând cele mai moderne materii de haine din țară, scoțiene și engleze. Pregătește cu prețuri ieftine **pardesii, paltoane ușoare și de iarnă, precum și cojoace (bonzi) pentru craș, ș. a.**

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și înainte de ce și-ar cumpăra ghetele de trebuință să cerceteze magazinul de

incălțăminte pentru bărbați femei și copii

Asociației pantofarilor din Arad (Czipészek term. szövetkezete) Szabadság-tér No. 14, unde să găsesc ghetete lucrate de mǎiestri și calfele din localitate pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Anunțuri

primește administrația »**Tribunei**«, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Blănării!!!

precum: boauri (muff) tocuri de picioare, jachete, după croiu englez și francez berletuiei cu lână, etc. **reparări și transformări** bune și ieftine se pot câștiga la

Nicolae Gruța,
blănar
Temesvár-Jósefstadt,
Bem-u. No. 23.

Birou de informație.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** un

Birou de informație.

Ori-ce informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătorii etc., ori-ce informații comerciale și în general în ori-ce cauză — dau în decurs de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande, etc. etc.

Taxa pentru informație 3 cor. și spesele de poștă pentru răspuns.

L. Olariu, Budapesta,
Budapest, Lajos utca No. 141. III/19.

SCHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,

pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în **ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.**

Pregătește cordoane pentru râuri, trepte și balcoane, vetre de fier din fier făurit.

Atelier de instalare:

Rățele de țevi pentru apeduct. Jațuri fără miros. Pissoare, spălătoare, odăi de baie și aranjare de ori-ce sistem — pentru încălzire centrală. —

NOUȚATE! Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier făurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că **mi-am deschis în Șiria, drumul Aradului un atelier de: tâmplărie:** (măsar) unde efectuiese ori-ce lucrări ce se țin de bransa aceasta, **totfelul de mobile, precum și ori-ce lucrări de edificii.**

Rugând sprijinul onoratului public român, semnez

Cu stimă:

VASILE HUIU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștințios. —

Să sprijinim meseriași români!

Să sprijinim meseriași români!

A ieșit de sub tipar și se află de vânzare:

„Calendarul Național“ pe 1911.

E fără păreche între Calendarele române dela noi. Prin mulțimea chipurilor sale minunate, și cari nu se pot găsi nicăieri aiurea, „Calendarul Național“ de pe 1911 e cel mai frumos și mai interesant între toate Calendarele românești. Iată câteva lucruri ce să găsească în el:

Vederea orașului Davos, din care marele Vasile de Stroescu a trimis în anul acesta jumătate de milion coroane ca dar pentru ajutorarea culturii române în Ardeal și Ungaria.

Casa în care a locuit V. Stroescu în Davos, și din care a trimis minunatele sale daruri. E un palat mareț cu 5 rânduri, care e sfințit și ajuns pentru noi istoric, prin darurile ce din acel palat s'au revărsat spre noi.

Scrisoarea dlui V. Stroescu către „Libertatea“ când redacția l'a rugat să-i dea fotografiile. Insași scrisoarea e fotografată și așa e dată în Calendar, că fiecare vede slova lui Stroescu, scrisoarea mâinii lui însași! — Și alte vederi din Davos.

Apoi vederea hotelului „Palace Hotel“ din Montreux, la marginea lacului de Geneva, în Elveția, loc minunat, la care s'a dus marele nostru binefacător după-ce a plecat din Davos.

Dela Montreux dsa a mers la Baden Baden, în Germania, și din Baden-Baden și-a luat foarte frumoase fotografii (chipuri) ale bisericii românești din acel oraș atât de departe în lumii străine. E o biserică scumpă zidită de fostul Domn al Moldovei *Mihail Vodă Sturza* de pe la 1844—45 Mulți Români nici n'au mai auzit de ea, decum s'o fi văzut.

Di Stroescu a avut marea bunătate a descrie însuși pe sama „Calendarului Național“ al nostru acea biserică și a ne trimite atât chipul ei din afară, cât și chipul mareț al iconostasului și al unei statuie (monument) din lăuntrul ei. În „Calendarul Național“ pe 1911 cetitorii află descrierea făcută de însuși dl Stroescu, a acestei, foarte frumoase biserici românești din depărtatul oraș nemțesc.

În același Calendar cetitorii află fotografiile dlui Vasile de Stroescu așa cum era el la vîrstă de 32 ani (chip până acum ne dat de nici o foaie dela noi.), apoi cum era la 40 ani și cum la 48 ani.

Tot aci chipul inginerului *Aurel Vlaicu*, cel de care atîta să mândrește azi neamul românesc; chipul *mașinii lui de zburat*, chipul lui în *zbor pe sus*, când abia se vede ca o pasăre, și apoi: chipul *casetă părintești* alui Vlaicu; chipul curții părinților lui, cu tatăl, mama, fratele Ion (cel cu care a trântit „comitetul“ prin curent electric în curtea lor), și sora lui, toată cinstita familie Vlaicu stînd pe prîsdă înaintea porții, — chipuri cari nu le-a mai strătat nimenea și nu se pot găsi aiurea, fiind ele fotografate anume pentru „Calendarul Național“.

Tot acest Calendar aduce:

Chipul când *Stefan-cel-mare* ară cu Polonii prinși în jug locul unde i-a bătut în Cădru Cosminului, făcînd o poiană nouă în mijloc de codru, botezată de atunci *„Dumbrava Roșie“*.

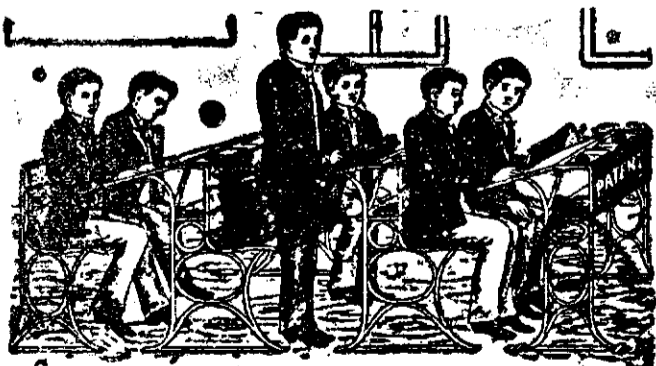
Chipul când *capul lui Băthory*, principele Ardealului bătut de *Mihai-Viteazul*, e adus de Săcuț înaintea lui *Mihai* pe tîpsie!

— și alte multe chipuri și cetiri foarte interesante naționale, aduce *„Calendarul Național“ pe 1911.*

Prețul lui e 40 lil. — Cei-ce cumpără dela 10 ex. în sus, capătă după tot 10 plăte deplin două (2) gratis, pe deasupra. La cumpărări mai mari, rabat extra!

A se trimite banii la: **Administrația „Libertatea“** în Orăștie — (Szászváros).

==== Fără bani Calendarele nu se trimitt. ====

școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

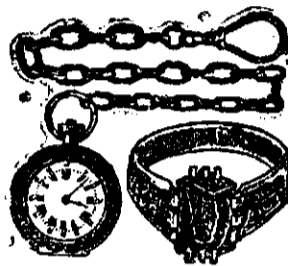
Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Cele mai moderne mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci igienice de școală și mobilarea locuințelor, hotelor, spitalelor și

Zinti János atelier de pic-tură de sîcîă
Budapest IV. Útözü-79.
Imi las îndrămeala a strage Alex-
fincea on. public asupra atelierului
meu de pictură de sîcîă.
Ca specialist fac geamuri de biserică,
verande și sufragerii.
Mai deparțe plumbul de țară, gra-
vuri pe sîcîă și rame de aramă, pre-
cum și alte obiecte în bransa aceasta.

Prăvălie recunoscută de I-u rang.

Szilágyi Géza és Társa

ciasornicar și givaergiu

ciasornicarul căilor ferate ungare a statului

Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.

În edificiul Orsolya zárda. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numai fine și

carl umblă precis.

Ciasornice foarte bune pentru că-

lători.

Ciasornice elegante p. tineri.

Ciasornice frumoase, pentru dame.

Cias. deșteptătoare de buzunar în

tocuri de aur, argint, metal și oțel.

Cercei cu brillan'e și diamant și inele.

Cercei de aur, inele, brațele, bro-

șete, lanțuri de grumaz și pentru

oro'loge, amulete.

Totfelul de giuvaere de argint.

Ochelari foarte bun.

Decoruri pentru masă de argint și argint de China, tase, lădițe pentru

zahăr, blide pentru compot, obiecte pentru mîncat, bastoane, etc.

Cadouri de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat.

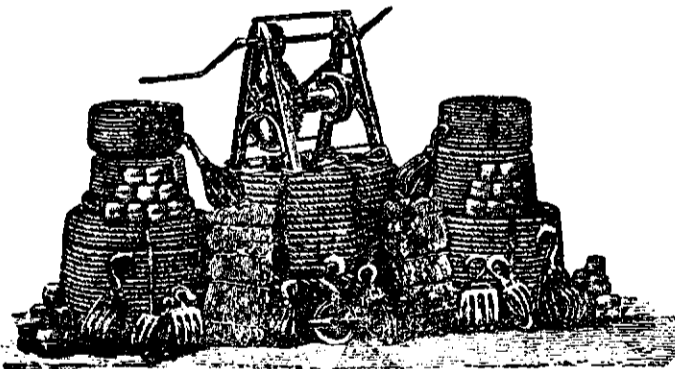
Garanță deplină. — — — Serviciu foarte solid, prețuri foarte ieftine.

Funăria cea mai mare din **Joanovics János**. Totfelul de Ungaria-sudică — este a lui funii de cânepă, de fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Palatul Poporului.

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi: opritoare, ștreanguri, hamaouri, mreja p. pescari, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bă-tătoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cerși și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

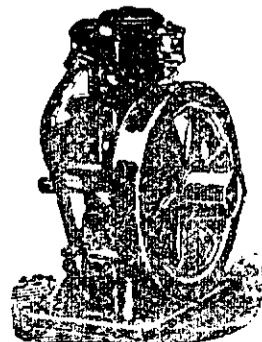
Atelierul special de reparat

al renumitel firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește totfelul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și uleiul brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și uleiul brut și Arlapuri p. tîerat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articli tehnici. Filite magnetice. Unsoiri. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințos — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

CANARINI!

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă

ziua și la lumină. Cântăreață tinărară 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarino Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se

capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comenzile se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină, în cea mai bună execuție! Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körút 21.

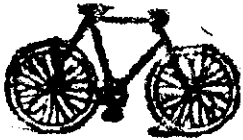
Cereți catalog.

În magazinul de mașini de cusut și biciclete

Kalmár Mihály

Cluj—Kolozsvar, Czertórb-u 56.

se pot cumpăra orice mașini de cusut pentru gospodărie și industrie, deasemenea biciclete de plin echipate, plătiu tonar, în rate avantajoase.

Prăvălie nouă de ghete pentru dame și bărbați

Oradea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar Ferenczi din Cluj. În urma experiențelor câștigate pregătesc neexcepționabil și cu prețuri moderate ghete americane și franceze pentru bărbați, femei și băieți, mai pregătesc și ghete orthopedice conform ordinelor medicale pentru picioare bolnave, apoi cizme elegante (ciobote) pentru vânători și pentru călărit. — La comenzile din provincie este de ajuns trimiterea unei ghete folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincă stimă:

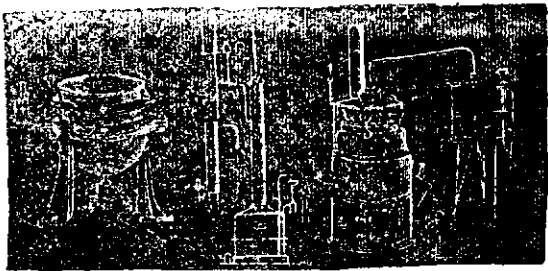
PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

ALBERT LINDENFELD

hărăgar, Hodmezővásárhely, Toldi-u. 4.

Se recomandă pentru orice lucrări în acest ram, atât noi cât și reparaturi ca, cazane pentru fert rachiu, aranjamente pentru fabrici de spirt, căldări de spălat, turnătorie de alamă, tigăi, paturi compestre, piue și instalații de apeducte pe lângă prețuri conven.

: Cumpăr aramă nefolosibilă pentru prețuri mari.

Telefon 670—579.

Telefon 670—579.

Inainte de ce ti-ai fi cumpărat

lemnele de ^{trebuie} pentru foc

cereți deslușiri asupra prețului, căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stângen le și tai cu fe-restrăul propriu circular.

Așteptând binevoitorul sprijin, sunt

Cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

negustor de lemne în

Arad, Óvár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

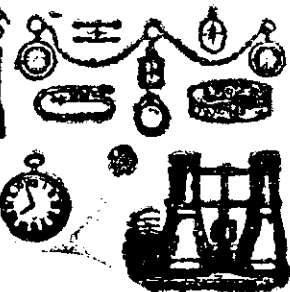
Lemne de foc mărunțate expedez acasă.

Cel mai mare magazin de giuvaerice și ceasornice.

Tamás István

ciasornicar, giuaerghiu și opticar Gyulafehérvár, Plata Hunyadi - (lângă Hotel Elisabeta).

Recomandă orice juvaere de aur și argint, ca lanțuri de aur pentru bărbați și femei, ciasornice de buzunar, fabricație din Șvizzera, ca renumitele ciasornice Omega și pendulele și deșteptătoarele Becht, ochelari, articole optice, ere pe lângă prețurile cele mai moderate și serviciu conștiințos. Toate comenzile sunt a-se adresa cu încredere la firma de sus.

M. Schromm
mehanic
Braşov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atenţiunea onor. public
din loc şi jur

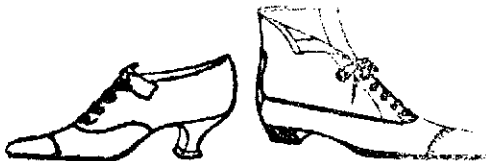
marele său atelier mehanic
aranjat în Braşov, Hosszú utca 27, unde
se efectuează tot-felul de lucrări atingă-
toare în această branşă, precum :

**maşini de cusut, biciclete,
gramofoane şi apaducie,**
pe lângă preţurile cele mai convenabile
şi execuţie solidă şi punctuală.

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU
BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de **ghete** pentru băr-
baţi, dame şi copii de Box, Chevro, Titania
şi Occasion, precum şi **ghete de box ame-**
ricane pentru bărbaţi. - Şoşoni şi galoşi etc.

Gamaşe de piele pentru vânători. Toffelul de
creme pentru ghetă, precum şi renumitul vax
»Leonhardt Oellack» pentru ghetă.

Marfă bună. Preţuri ieftine. Serviciu prompt.

Se garantează pentru fiecare pereche de ghetă.

Pentru fiecare lucru de mână se garantează.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureşului.
(Templomfestészeti Müintézet, Máramarosszigeten).

Cancelaria: Piaţa Erzsébet-főier No. 11, uşa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern şi foarte
artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerme,
fresco, icoane pe altar, altare construite de iconos-
tase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane
la încrucişarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte şi a ori-ce
soiu de icoane bisericeşti.

Renovăm foarte frumos iconostas şi altare vechi, iar pictarea,
abducerea cu marmoră şi auritura lor o executăm cu cea mai
mare artă şi cu preţuri convenabile, — parohiilor
mai sărace eventual şi pe lângă plăţirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înţelegerea mai amănunţită la
faţa locului o facem gratis, cu planuri şi prospecte servim cu plăcere.

Cele mai bune

orologie

— cele mai solide şi cele mai după modă —

juvaerice

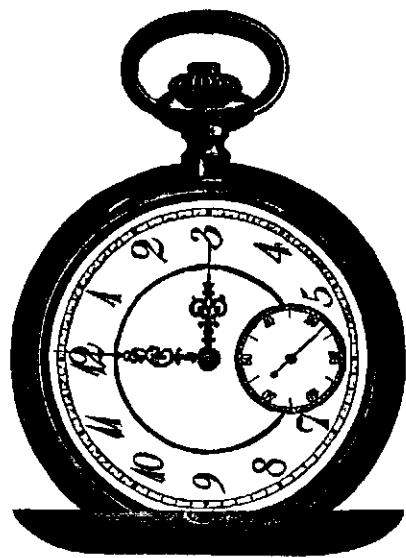
atât pe bani gata, cât şi în rate pe lângă che-
zăşie de 10 ani şi preţuri ieftine, livrează cea
mai bună prăvălie în această privinţă în
întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunţul în Trib.)
Correspondenţele se fac în limba maghiară, germană şi franceză.

Prima atelier ardelenă aranjată cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor şi fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor şi mă-
lestru pietrar.
Atelierul central al magazinei: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprii din : marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Biroul Central :

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Prima fabrică de casse şi maşini din Ungaria

I. Anheuer, Timişoara.

Casse

de cea mai nouă construcţie
sigur e contra focului şi spargerii.

Casse cu panţere de oţel, tresoare şi antrepozite
panţerate cu deplină siguranţă contra spargerii.

Casse pentru cărţi din asbest.

Panţerarea locatelor pentru casse.

Uşi şi ferestri panţerate pentru institute de
bani, cea mai nouă construcţie.

Preţ-curent ilustrat se trimite gratis şi franco acasă.

Grădini şi Parcuri

transformează şi planuieşte:

Nagy Sándor, Arad,

Illés-uteza No. 66.

Cultivarea proprie a pomilor de lux
şi a tufelor de ornament.

Schuster Hans, arămar
Szászváros, Korház-utca.

Primeşte spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt,
cognac, licquer, ţuică şi instrumente de a condensa acestea.
Mare magazină. Toffelul de instrumente şi lucruri necesare la
fabrici. Vase de aramă roşie pentru hoteluri, birturi etc. etc.

Vase de fier
cafea, vase de
spălat şi curăţit.

Primeşte mon-
tarea şi repa-
rarea fântăne-
lor artificiale
pe lângă preţuri
moderate. —

Comandele se
execută prompt.

